

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

"SƏS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzətdir

Ilham Aliyev

SƏS

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

№ 215 (5687) 14 noyabr 2018-ci il. "Əlincə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı. Qiyməti 40 qəpik

Aqrar sektorun inkişafı insanların rifahını daha da yüksəldib

Prezident İlham Əliyev: "Ümid edirəm ki, növbəti illərdə bu artım daha da böyük olacaq"

Səh 2

Azərbaycan-Slovakiya münasibətləri bütün sahələrdə uğurla inkişaf edir

2

Azərbaycanın və Slovakiyanın Baş nazirlərinin görüşü olub

3

Bakıda gənclər təşkilatlarının V Respublika sərgisi açılıb

3

Milli Məclisin növbəti plenar iclası keçirilib

6

"İrates": "Paşinyanın övladları nəyə görə xaç suyuna çəkilməyiblər?"

5

Ermənistanda dəmiryolçular tətillər elan ediblər

3

8

Kommunal xidmət göstərən qurumlar qısa hazırkıdır?

6

Hikmət Babaoğlu: "Arif Əliyevi nə azad media, nə milli jurnalistikanın taleyi düşündürür"

7

Bu gün Ümumdünya Diabet Günüdür

14 noyabr 2018-ci il

Aqrar sektorun inkişafı insanların rifahını daha da yüksəldib

Prezident İlham Əliyev: “Ümid edirəm ki, növbəti illərdə bu artım daha da böyük olacaq”

Bu il həyata keçirilən islahatlar nəticəsində və görülmüş işlərin yekunu olaraq kənd təsərrüfatının inkişafında kifayət qədər artım olub. Demək olar ki, bütün aqrar sektorlarda irəliləyiş var və bu il də kəndlinin qazancı yüksək olub. Elə Nazirlər Kabinetinin 2018-ci ilin 9 ayının sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunan iclasında açıqlanan rəqəmlərdən aydın görünür ki, iqtisadiyyatda ən yüksək artım - 4,3 faiz kənd təsərrüfatına aiddir.

Prezident İlham Əliyev Nazirlər Kabinetinin iclasında aqrar sektorda əldə edilən yüksək nailiyyətləri qeyd edərək demişdir: “Bildiyiniz kimi, son illərdə kənd təsərrüfatının inkişafına, xüsusilə bölgələrdə məşğulluğun artırılmasına böyük diqqət, qayğı və dəstək göstərilir. Biz kənd təsərrüfatının ardıcıl artımını görürük. Ümid edirəm ki, növbəti illərdə bu artım daha da böyük olacaq. Kənd təsərrüfatı doqquz ayda 4,3 faiz artıb. Hesab edirəm ki, bu da kifayət qədər yaxşı göstəricidir. Hesab edirəm ki, bu islahatlar nəticəsində kənd təsərrüfatının uzunmüddətli, dayanıqlı inkişafı təmin ediləcək, düşünülmüş, sistemli qayda-da, torpaqların münbitliyi nəzərə alınaraq, əkin sahələrinin səmərəliliyini təmin edərək və ilk növbədə, məhsuldarlığı artıraraq biz mövcud olan torpaq fondumuzdan istifadə edərək istehsalı böyük dərəcədə artırma bilirik”.

Aqrar sahədə müasir texnika və texnologiyalardan istifadə edərək məhsul bolluğunu yaratmaq günün reallığıdır. Ölkəmizdə bu istiqamətdə bir sıra işlər görülüb. İlk növbədə müasir tələblərə cavab verən, məhsulu itkisiz yığan, becərmədə az yanacaq sərf edən texnikalar alınaraq fermerlərə güzəştli qiymətlərlə satılır. Təkcə cari ilin 9 ayında 5700 kənd təsərrüfatı texnikası alınıb, fermerlərin işi yüngülləşib, məhsuldarlıq çoxalıb. Digər tərəfdən, məhsul bolluğuna nail olmaq üçün meliorativ tədbirlər görülür. Əkin sahələrinin keyfiyyətli su ilə təmin edilməsi də məhsuldarlığı stimullaşdıran əsas amillərdən biridir. Aqrar sektorun inkişafında iri fermer təsərrüfatlarının və aqroparkların yaradılması istiqamətində görülmüş işlər də nəticəsiz qalmır. Belə ki, ən yüksək məhsuldarlıq belə təsərrüfatlarda əldə edilir. Məsələn, taxılçılıq sahəsində iri fermer təsərrüfatlarında hər hektardan 50 sentner məhsul götürüldüyü halda, kiçik fermer təsərrüfat-

larında bu rəqəm 30 sentnerdir. Cari ildə 3 milyon ton taxılın tədarük edilməsində iri fermer təsərrüfatlarının da rolu böyükdür.

Ölkəmizdə müxtəlif istiqamətlər üzrə aqroparklar yaradılır. Hazırda 4 aqropark fəaliyyət göstərir, ümumilikdə 45 aqroparkın yaradılması nəzərdə tutulub. Fəaliyyət göstərən aqroparklarda məhsuldarlıq çox yüksəkdir. Xüsusilə tərəvəzçiliklə məşğul olan aqroparkların timsalında bunu söyləmək olar. Son 2 ildə pomidor istehsalının və ixracının dəfələrlə artması bunu sübut edir. Kənd təsərrüfatında mövud olan ənənəvi sahələrin dirçəldilməsi də aqrar sektorda məhsul istehsalının artım dinamikasına müsbət təsir göstərir. Məsələn, pambıqçılığın inkişafı ilə bağlı qəbul edilən qərarlardan sonra 2016-cı ildə ölkədə 90 min ton, keçən il 207 min ton pambıq tədarük edilmiş nəzərdə tutulub. Pambıqçılığın inkişafı təkcə iqtisadi nəticələrlə məhdudlaşmır. Bu, həm də sosial məsələlərin həllinə imkan yaradır. Belə ki, pambıqçılığın inkişafı istiqamətində görülmüş işlər sayəsində 190 mindən

çox insan bu sahədə çalışaraq məşğulluğunu təmin edir. Eyni zamanda, bol məhsul pambıqçılara yaxşı gəlir əldə etməyə imkan yaradır. Beləliklə, ölkəmizin geniş bir coğrafiyasında məhsul istehsalı artır və üstelik, həmin bölgədə yaşayan insanlar yüksək gəlir əldə etməklə öz güzəranlarını yaxşılaşdırırlar.

Sovetlər dövründə Azərbaycanda üzümçülük geniş yayılmışdı. Ötən əsrin 80-ci illərinin ikinci yarısında üzüm bağlarının məhv edilməsi nəticəsində bu növ məhsulun istehsalı da aşağı düşmüşdü. Üzümçülüğün yenidən bərpası məhsul istehsalı ilə yanaşı, əhalinin məşğulluğunun təmin edilməsində də əhəmiyyətli rol oynayır. Üzümçülük gəlirli sahədir, yetişdirilən məhsulun alıcıları çoxdur. İstər ölkə daxilində, istərsə də xarici bazara məhsul çıxarmaq mümkündür. Digər tərəfdən, şərabçılıqda xammal kimi üzümədən istifadə edilir.

Baramaçılığın bərpası da bu sahədə məhsul istehsalının yüksək tempə artmasına imkan yaradır. 2015-ci ildə cəmi 236 kiloqram məhsul istehsal olunduğu halda bu il 500 tondan çox

Rəsmi xronika

Prezident İlham Əliyev “Azərbaycan Respublikası ilə Yaponiya arasında iqtisadi əməkdaşlıq üzrə Dövlət Komissiyasının yeni tərkibinin təsdiq edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2006-cı il 25 dekabr tarixli 1852 nömrəli sərəncamında dəyişiklik edilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb.

***

Prezident İlham Əliyev Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası Geologiya və Geofizika İnstitutunun əməkdaşlarına fəxri adların verilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb.

barama tədarük edilib. Barama istehsalı yüksək gəlirli sahədir. Bu məhsulu yetişdirmə müddəti 30-40 gündür. Onun istehsalı bölgədə yaşayan insanların məşğulluğunun təminatında önəmli rol oynayır. Əgər 2016-cı ildə bu işlə 3 min, 2017-ci ildə 10 min insan məşğul olurdusa, cari ildə onların sayı 22 minə çatıb. Üstəlik, məhsul emal edən Şəki İpək Kombinatında da çalışanların sayı artıb. Başlıcası isə, Azərbaycan ipəyinin daxili tələbatı ödənilməklə xarici bazara çıxarılmasına da imkan yaranıb.

Ölkəmizin meyvə yetişdirmək potensialı da yüksəkdir. Müxtəlif növ meyvələrin istehsalının bərpası müsbət nəticəsinə xurma istehsalında özünü daha çox göstərir. Bunun sayəsində xurma ixracı 2 dəfə artıb. Həmçinin, yeni nar bağları salınır. Yaxın illərdə narın ixracında da belə yüksək nailiyyətlər əldə olunmasına imkan yaranacaq. Meyvə ixracında fındığın özünəməxsus yeri var. Bu məhsula dünya bazarında tələbat böyükdür. Həmçinin, tez xarab olmadığı üçün onun saxlanması da asandır. Yeni bağların salınması sayəsində fındıq plantasiyalarının ərazisi hazırda 70 min hektardır, hədəf kimi isə bu rəqəmi 83 min hektara çatdırmaqdır.

Göründüyü kimi, Azərbaycanda aqrar sektoru sürətlə inkişaf edir və bunu cəmiyyətimiz gündəlik həyatında da hiss edir. İnkişafın bu tempələri getməsi insanlarda əminlik yaradır ki, kənd təsərrüfatının tərəqqisi və artımı daha da yüksələcək.

“Səs” Analitik Qrupu

Azərbaycan-Slovakiya münasibətləri bütün sahələrdə uğurla inkişaf edir

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Slovakiyanın Baş naziri Peter Pelleqrini ilə görüşüb

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev noyabrın 13-də Slovakiya Respublikasının Baş naziri Peter Pelleqrini ilə görüşüb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, dövlətimizin başçısı Peter Pelleqrini Slovakiyanın Baş naziri vəzifəsinə təyin olunması münasibətilə təbrik etdi. Prezident İlham Əliyev Peter Pelleqrininin Baş nazir kimi ilk dəfə Azərbaycana səfər etməsindən və bu yüksək vəzifəyə təyin olunduğu vaxtdan sonra ölkəmizə gəlişindən məmnunluğunu bildirdi. Dövlətimizin başçısı qeyd etdi ki, Peter Pelleqrininin Azərbaycana səfəri ikitərəfli münasibətlərimizin inkişafı üçün əlverişli imkan yaradır. Prezident İlham Əliyev bildirdi ki, Azərbaycan-Slovakiya münasibətləri ölkəmizin Avropa İttifaqı ilə əməkdaşlığının inkişafı baxımından da önəmlidir. Dövlətimizin başçısı bu ilin iyulunda Azərbaycan ilə Avropa İttifaqı arasında Brüsseldə paraflanmış “Tərəfdaşlıq prioritetləri” sənədini Avropa İttifaqı tərəfindən Azərbaycanla əlaqələrə verilən önəm göstəricisi kimi dəyərləndirdi.

Slovakiya Respublikasının Baş naziri Peter Pelleqrini xoş sözlərə və göstərilən yüksək qonaqpərvərliyə görə minnətdarlıq etdi. O, Baş nazir kimi Azərbaycana birinci dəfə səfər etməsindən məmnunluğunu bildirərək bundan əvvəl parlament spikeri vəzifəsində çalışarkən Avropa Oyunları zamanı ölkəmizə gəldiyini vurğuladı. O, bu mütəbər beynəlxalq tədbirin böyük uğurla təşkil olunduğunu dedi. Qonaq ölkələrimiz arasında ikitərəfli münasibətlərə toxunaraq bu səfəri zamanı Bakıda keçirilən Azərbaycan-Slovakiya biznes forumunun önəmini qeyd etdi və bunun iqtisadi sahədə əməkdaşlığımızın genişlənməsi işinə öz töhfəsini verəcəyini vurğuladı.

Azərbaycanın və Slovakiyanın Baş nazirlərinin görüşü olub

Azərbaycan Respublikasının Baş naziri Novruz Məmmədov noyabrın 13-də ölkəmizdə rəsmi səfərdə olan Slovakiya Respublikasının Baş naziri Peter Pelleqrini ilə görüşüb. AZƏRTAC xəbər verir ki, əvvəlcə Azərbaycanın və Slovakiyanın Baş nazirlərinin tək-tək görüşü olub.

Görüşdə iki ölkə arasında əməkdaşlığın inkişaf perspektivləri müzakirə edilib. Sonra Baş nazir Novruz Məmmədovun və Baş nazir Peter Pelleqrinin nümayəndə heyətlərinin iştirakı ilə geniş tərkibdə görüşü keçirilib.

Azərbaycan ilə dost Slovakiya arasında yaxşı əlaqələrin olduğunu bildiren Novruz Məmmədov qeyd edib ki, Baş nazir Peter Pelleqrinin ölkəmizə səfəri ikitərəfli əməkdaşlığın daha da genişləndirilməsi baxımından xüsusi əhəmiyyətə malikdir. Azərbaycanın Baş naziri ölkələrimizin xalqları arasında yaxınlaşmanın önəmini də vurğulayıb. "Hesab edirəm ki, Azərbaycan ilə Slovakiya arasında beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində və ikitərəfli müstəvidə əlaqələrin daha da inkişaf etdirilməsi üçün yaxşı perspektivlər mövcuddur", - deyərək Novruz Məmmədov bildirib.

Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi barədə danışan Baş nazir Novruz Məmmədov problemin həllində Azərbaycanın prinsipial və ədalətli mövqeyi barədə həmkarına ətraflı məlumat verib. Bildirib ki, münaqişə beynəlxalq hüququn norma və prinsipləri əsasında, ölkəmizin ərazi bütövlüyü çərçivəsində həll olunmalıdır.

Baş nazir son illər ölkəmizdə yüksək səviyyəli beynəlxalq tədbirlərin keçirildiyini, bunun üçün mükəmməl infrastrukturun yaradıldığını bildirərək Bakı şəhərinin "Ekspo 2025" Ümumdünya Sərgisinə ev sahibliyi üçün namizədliyinin irəli sürüldüyünü diqqətə çatdırıb və bu məsələdə Slovakiyanın Azərbaycana dəstək verəcəyinə ümidvar olduğunu vurğulayıb.

Slovakiya ilə Azərbaycan arasında dostluq münasibətlərinin olduğunu qeyd edən Baş nazir Peter Pelleqrini ölkəsinin bu əlaqələrin daha da inkişafında maraqlı olduğunu bildirib. Slovakiyanın Baş naziri əməkdaşlığın dayanıqlı inkişafının təmini məqsədilə iki ölkə arasındakı münasibətlərin hüquqi bazasının möhkəmləndirilməsinin vacibliyini qeyd edib.

Söhbət zamanı Bakıda keçirilən Azərbaycan-Slovakiya biznes forumunun əlaqələrin genişləndirilməsi baxımından əhəmiyyəti diqqətə çatdırılıb, həmçinin iki ölkə arasında sənaye, energetika, kənd təsərrüfatı, turizm, İKT və nəqliyyat sahələrində əməkdaşlıq üçün yaxşı imkanların olduğu bildirilib.

Görüşdə qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər də müzakirə olunub.

"Yeni tikilən xəstəxanalar, idman kompleksləri sahibkarlara icarəyə verilməlidir"

"Azərbaycanda bir sıra rayonlar artıq özləri öz büdcəsin təmin edirlər və hesab edirəm ki, o rayonları həvəsləndirmək lazımdır". SİA-nın xəbərinə görə, bunu Milli Məclisdə 2019-cu ilin büdcəsinin müzakirəsi zamanı parlamentin İctimai birliklər və dini qurumlar komitəsinin sədri, hakim Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) icra katibinin müavini Siyavuş Novruzov deyib. Komitə sədri bildirib ki, bəzi strukturlar haqqında qərarlar qəbul edilib ki, cərimələr toplayırsa onun 50 faizi həmin təşkilatların hesabına keçir: "Hesab edirəm ki, əgər rayon öz büdcəsin yerinə yetirirsə, bir az da artıq toplayırsa, ondan da müəyyən faiz rayonun büdcəsində qalsın ki, o qalan büdcədən də sosial xərclərə sərf etsin. Bu çox vacib olan bir məsələdir. Bizim iri şəhərlərimizin əksəriyyəti öz büdcəsi ilə özün təmin edə bilsə, dövlət büdcəsinə yüngüllük gətirər".

S.Novruzov qeyd edib ki, Azərbaycanda yeni tikilən xəstəxanalar, idman kompleksləri hansısa formada saxlamaqdansa, istifadə edilməsi üçün sahibkarlara icarəyə verilməlidir: "Bununla da dövlət büdcəsindən onlara ayrılan maliyyə azaldıla bilər. Bu addım həmin rayonlara sərmayələrə gətirə bilər".

İrənin vitse-spikeri: Xəzər dənizinin resursları region xalqlarının mənafeyinə xidmət etməlidir

İran ilə Azərbaycan həm quru, həm də dəniz sərhədinə malikdirlər. Bu da iki ölkə arasında iqtisadi, ticarət, nəqliyyat əlaqələrinin daha da genişlənməsinə imkan yaradır.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu sözləri İran İslam Şurası Məclisinin (parlamentin) sədr müavini Məsud Peşkiyan deyib. Onun sözlərinə görə, Xəzər dənizinin hüquqi statusunun müəyyənləşdirilməsi haqqında imzalanan Konvensiya dənizdən istifadə etmək üçün bütün tərəflərə bərabər imkanlar verir. Bütün xəzəryanı dövlətlər bu imkandan istifadə edib iqtisadi və ticarət əlaqələrini artırırlar. Xəzərin statusunun müəyyən edilməsi dövlətlər arasında əlaqələrin inkişafına da xidmət edir. Xəzər dənizinin resursları region xalqlarının mənafeyinə xidmət etməlidir.

Bakıda gənclər təşkilatlarının V Respublika sərgisi açılıb

Gənclər və İdman Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə noyabrın 13-də "Baku Crystal Hall"un Media Mərkəzində 100-dən çox gənclər təşkilatının təmsil olunduğu V Respublika sərgisi açılıb. AZƏRTAC xəbər verir ki, sərginin açılışında Baş nazirin müavini Əli Əhmədov, Prezident Administrasiyasının gənclər siyasəti və idman məsələləri şöbəsinin müdiri Yusuf Məmmədov, gənclər və idman naziri Azad Rəhimov, eləcə də gənclər təşkilatlarının nümayəndələri iştirak ediblər.

Sərgi ilə tanışlıq zamanı məlumat verilib ki, V Respublika sərgisində gənclər təşkilatlarına özlərini təqdim etmələri, nailiyyət və imkanlarını göstərmələri, təcrübə mübadiləsi aparmaları və ictimai əlaqələrini genişləndirmələri üçün əlverişli şərait yaradılıb. Respublikamızdakı Gənclər evlərinin də təmsil olunduğu sərgi çərçivəsində gənclər üçün müxtəlif mövzularda təlimlər və maarifləndirici tədbirlər də keçirilir.

Gənclər və idman nazirinin müavini İntiqam Babayev sərgi ilə bağlı jurnalistlərə açıqlamasında bildirib ki, belə tədbirlər ölkəmizdə fəal gənclərin müəyyənləşdirilərək üzə çıxarılması, onların bilik və bacarıqlarının inkişafı baxımından mühüm rol oynayır. Bugünkü sərgidə 11 Gənclər evi və 85 gənclər təşkilatı iştirak edir ki, bu da V Respublika sərgisinin miqyasının ildən-ilə genişləndiyini göstərir. Ənənəyə əsasən, sərgidə Azərbaycanın aparıcı gənclər təşkilatlarının fəaliyyəti, dövlət gənclər siyasəti çərçivəsində icra olunan proqramlar və qazanılan uğurlar nümayiş olunur. Belə sərgilər fəal gənclərin işlərini ictimaiyyətə geniş şəkildə çatdırmaq baxımından da mühüm əhəmiyyət kəsb edir və bu, tədbirin əsas hədəfidir.

Qeyd edək ki, sərgi Prezident İlham Əliyevin 2017-ci il 15 sentyabr tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan gəncliyi 2017-2021-ci illərdə" Dövlət Proqramının 5.7.4-cü yarımbəndinin (Gənclər təşkilatlarının fəaliyyətinin təşviq edilməsi, onların həyata keçirdikləri layihə və tədbirlər haqqında cəmiyyətin məlumatlandırılması və gənclərin ictimai fəaliyyətə cəlb olunmalarının stimullaşdırılması məqsədi ilə sərgilərin təşkil edilməsi) icrası istiqamətində təşkil olunub.

Ermənistanda dəmiryolçular tətillər elan ediblər

Ermənistanda Cənubi Qafqaz dəmiryolu əməkdaşları 3 gündür ki, işi dayandırdılar. Çalışdıqları ərazilərdə aksiyalar keçirən dəmiryolçular hələ də tələblərinin yerinə yetirilmədiyini deyirlər.

AZƏRTAC erməni KİV-lərinə istinadla xəbər verir ki, aksiya iştirakçıları daha qul kimi çalışmaq istəmirlər. Qeyd edilir ki, iş saatları çox, əmək haqları isə olduqca aşağıdır.

Onlardan 13-14 saat çalışmaq tələb olunur. Bunun müqabilində maaşları artırılmaq əvəzinə 15 faiz azaldılıb. Ona görə də dəmiryolçular çıxış yolunu tətildə görüblər. Bunun nəticəsində istər sərnişin, istərsə də yük qatarlarının hərəkəti dayanıb. Dəmiryol idarəsinin yaydığı məlumatda deyilir ki, onlara işçiləri ixtisara salmaq göstərişi verilib. Çünki, maaşların ödənilməsi üçün büdcədə pul yoxdur. Hələlik çıxış yolu kimi əmək haqlarının 15 faiz azaldılması qərara alınıb.

Yerevanın Nor-Nork rayonunda isə qanunsuz tikilərin sökülməsi prosesi zamanı insident yaşanıb. Mer Ayk Marutyanyanın göstərişi ilə ərazidəki bütün obyektlərin dağıdılmasına başlanılıb. Sahibkarlar şəhər rəhbərinin bu qərarını etirazla qarşılayıblar. Onlar söküntü aparılan binalara daxil olmağa çalışdıqları vaxt polis təzyiqi ilə qarşılaşıblar. Əmlak sahiblərinin sözlərinə görə, sənədləri qaydasında olduğu halda onlara xəbərdarlıq edilmədən obyektlərini sökməyə başlayıblar. Meriyadan isə hər şeyin qanun çərçivəsində aparıldığı iddia olunur.

Sevan rayonunda da vəziyyət gərgindir. Bir qrup vətəndaş polis binasının qarşısına toplaşaraq aksiya keçirib. Onlar həmyerliləri, 28 yaşlı Ara Muradyanın polis bölməsinə aparılaraq döyülməsinə qarşı çıxırlar. Zərərcəkənin yaxınları deyirlər ki, rayonda bu adi haldır. Güc strukturlarının özbaşınalıqları pik həddə çatıb. Etirazlardan sonra xüsusi xidmət orqanları məsələ ilə bağlı cinayət işi qaldırıblar. Polis bölməsinin əməkdaşları Tatul Gevorkyan və Saak Davityan əvvəlcə həbs olunub, bir neçə saat sonra isə zəminə buraxılıblar. Bu son iki ayda polis idarəsində qeyd alın 11-ci faktıdır. Hətta Yerevanda yerləşən bölmələrdən birində yeniyetməni ölümcül döyüblər. Bu faktla bağlı da araşdırma aparılır.

14 noyabr 2018-ci il

Prezident İlham Əliyev tərəfindən böyük uzaqgörənliklə həyata keçirilən sosial-iqtisadi inkişaf strategiyası sayəsində ölkənin tərəqqisində davamlı irəliləyiş və yüksək dinamizm müşahidə olunur. İctimai həyatın bütün sahələrində ölkə başçısının intibah və tərəqqinin əsasını qoyması islahatların davamlılığını, ardıcılığını şərtləndirir.

Perspektivli layihələrin reallaşdırılması, bölgələrimizin tarazlı inkişafına hesablanan mühüm dövlət proqramlarının, sərəncamların yerinə yetirilməsi sözsüz ki, iqtisadi inkişafı stimullaşdırır və bu inkişaf artıq hər bir sahədə özünü biruzə verir. Dövlət başçısının imzaladığı fərmanlar, sərəncamlar sayəsində ölkədə bazar iqtisadiyyatı prinsiplərinin tam bərqərar olması, investisiyaların qeyri-neft sektoruna, xüsusən də regionların inkişafına yönəldilməsi, eləcə də sahibkarlığa dövlət dəstəyi əlverişli sahibkarlıq və biznes mühitinin formalaşdırılmasını təmin edir. Əlbəttə ki, əlverişli sahibkarlıq mühitinin daha da yaxşılaşdırılması isə, öz növbəsində, işsizlik probleminin həllinə, əhalinin maddi rifah halının yaxşılaşdırılmasına öz töhfələrini verməkdədir və bütün bunlar aparılan düzgün iqtisadi siyasətin nəticələridir.

İqtisadiyyatın inkişafı makroiqtisadi sabitliyin qorunub saxlanması ilə yanaşı maliyyə təhlükəsizliyinin təmini baxımından da vacib əhəmiyyət kəsb edir

Azərbaycanın uğurları, iqtisadi yüksəlişi əlbəttə ki, dünyanın məşhur analitiklərinin də diqqətindən kənar qala bilməz. Əbəs yerə deyil ki, dünyanın nüfuzlu nəşrləri, Dünya Bankı, Dünya İqtisadi Forumu tərəfindən hazırlanan qlobal hesabatlarda bu uğurlar etiraf edilir, Azərbaycanın dünya ölkələri arasında ən güclü iqtisadiyyata malik olduğu öz əksini tapır. Ölkəmizdə sahibkarlığın daha geniş şəkildə dəstəklənməsi siyasəti öz uğurlu nəticələrini ən qısa zamanda verməklə bu siyasətin doğruluğunu təsdiqləyir. Sahibkarlar üçün daha geniş imkanların yaradılması, sahibkarlıq subyektlərini daha da inkişaf etdirmələri üçün dövlət dəstəyinin artırılması iqtisadi inkişaf dinamikasını sürətləndirir və nəticədə Azərbaycanın iqtisadi inkişafı davamlı olaraq artır və bu da təbii ki, qlobal hesabatlarda da öz əksini tapır. İqtisadiyyatın bütün sahələrinin inkişafı makroiqtisadi sabitliyin qorunub saxlanması ilə yanaşı maliyyə təhlükəsizliyinin təmini baxımından da vacib əhəmiyyət kəsb edir və göründüyü kimi, bütün bunlar qlobal miqyasda belə diqqət mərkəzindədir. Qlobal hesabatlarda ölkəmizin biznesin dinamikliyi reytingi üzrə ön pillədə qərarlaşması heç də təsadüfi deyil və sahibkarlıq fəaliyyəti üçün yaradılan münbit şərait, sahibkarlıq subyektlərinə dövlət tərəfindən güzəştlərin tətbiq edilməsi, öhdəliklərdən azad edilməsi, dövlət vəsaitləri hesabına iş adamlarına, sahibkarlara subsidiyaların, güzəştli kreditlərin təqdim edilməsi ölkəmizin biznesin dinamikliyi reytingi üzrə ön pillədə qərarlaşmasını şərtləndirir.

Azərbaycanın kiçik zaman kəsiyində nailiyyətlərə imza atmasını şərtləndirən əsas səbəblərdən biri həyata keçirilən uğurlu islahatlardır

Yaxın tariximizə nəzər saldıqda görürük ki, 1993-cü ildən etibarən düşünülmüş, uzaqgörən siyasət sayəsində Azərbaycanda yaranmış ictimai-siyasi sabitlik, bunun ardınca sahibkarlar sinfinin formalaşması üçün həm hüquqi bazanın hazırlanması,

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin sahibkarlıq fəaliyyəti ilə əlaqədar fərman və sərəncamları sahibkarlıq subyektlərinin fəaliyyətini stimullaşdırmaq məqsədi daşıyır

həm də dövlət tərəfindən verilən hərtərəfli dəstək, eləcə də görülən digər işlər fonunda iqtisadiyyatda özəl sektorun payı artıq yüksələn xətt üzrə inkişaf etməyə başlayıb. Ümummilli Lider Heydər Əliyevin rəhbərliyi altında iqtisadi və dövlət idarəetmə sistemi əsas səbəblərdən biri, qeyd etdiyimiz kimi, həyata keçirilən uğurlu islahatlardır. Əsası Ümummilli Lider Heydər Əliyev tərəfindən qoyulmuş islahatlar Prezident İlham Əliyev tərəfindən bu gün də uğurla davam etdirilməkdədir. Azərbaycanın sürətli iqtisadi inkişafında, əhalinin maddi gəlirlərinin mütəmadi artmasında, yaşayış səviyyəsinin yüksəlməsində, məcmu istehsal artımının çoxalmasında mühüm rol oynayan amillərdən biri də sahibkarlar sinfinin formalaşması istiqamətində məqsədyönlü şəkildə həyata keçirilən siyasətdir.

Sahibkarlıq fəaliyyəti ölkə başçısının daim diqqət mərkəzindədir və imzalanan fərman və sərəncamlar sahibkarlara qayğının bariz nümunəsidir

Sahibkarlıq mühitinin daha da yaxşılaşdırılması istiqamətində aparılan siyasət bu gün də uğurla davam etdirilir və Cənab Prezident İlham Əliyevin sahibkarlıq subyektləri üçün nəzərdə tutulmuş 12 oktyabr tarixli fərman və sərəncamları sadalananları təsdiq edir. Təsdiq edir ki, sahibkarlıq fəaliyyəti ölkə başçısının daim diqqət mərkəzindədir və bu fərman və sərəncamlar hazırda sahibkarlara qayğının bariz nümunəsidir.

Bəllidir ki, hər bir sahibkarlıq subyektinin öz fəaliyyəti dövründə qarşılaşmalı olduğu müxtəlif yoxlamalar sahibkarın fəaliyyətinə hansısa istiqamətdə təsirsiz ötürə bilməz. Hətta demək olar ki, bəzi iş adamları bu yoxlamalara görə məhz sahibkarlıq fəaliyyətinə uzaqlaşır. Bu da, öz növbəsində, sahibkarlığın inkişafına öz mənfi təsirini göstərməyə bilməz. Məhz bu baxımdan artıq bir necə ildir ki, Cənab Prezident İlham Əliyevin Fərmanı ilə sahibkarlıq subyektlərində yoxlamalar məhdudlaşdırılıb və sahibkarlar üçün bu, geniş şərait yaradılması anlamına gəlir. Ən son nəticələr belə təsdiq edir ki, sahibkarlıq subyektlərində aparılan yoxlamaların tənzimlənməsi öz səmərəsini verməkdədir və hətta bundan sonra belə yüksək nəticələr vəd edir. "Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların tənzimlənməsi və sahibkarların maraqlarının müdafiəsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 12 oktyabr tarixli 1269-VQD nömrəli Qanununun tətbiqi və "Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların tənzimlənməsi və sahibkarların maraqlarının müdafiəsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2013-cü il 2 iyul tarixli 714-IVQ nömrəli Qanununun tətbiqi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2013-cü il 28 avqust tarixli 955 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı sahibkarlığa diqqət və qayğının bariz nümunəsidir. Ölkədə sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan iş adamlarının müxtəlif vergi və rüsumlardan azad edilməsi, eyni zamanda yoxlamalara cəlb olunmaması sahibkarlıq fəaliyyətində işin ahənginə öz müsbət təsirini göstərir. Artıq bir müddətdir ki, biz bu təsiri hiss etməkdəyik və məhsul istehsalının, məhsul bolluğunun artım tempi, sahibkarların sayının artması, iqtisadiyyatın durmadan inkişafı bunu təsdiq edir.

Bütün bunların fonunda Prezident İlham

Əliyev yenə də sahibkarların biznes mühitinin yaxşılaşdırılmasının qayğısına qalır və sahibkarlar hər zaman olduğu kimi indi daha çox diqqət mərkəzindədir. Hətta kiçik sahibkarlar belə diqqətdən kənar qalmır, qayğıdan məhrum deyillər. Əksinə, dövlət başçısının diqqət və qayğısı, eyni zamanda dövlət köməyi indi böyüklüyündən, kiçikliyindən asılı olmayaraq bütün sahibkarlıq subyektlərini əhatə edir.

"Kiçik sahibkarlığa dövlət köməyi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 12 oktyabr tarixli 1268-VQD nömrəli Qanununun tətbiqi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı sadalananları təsdiq edir və bu da öz növbəsində sahibkarlığa xüsusi diqqət ayrıldığından xəbər verir. Ondan xəbər verir ki, Azərbaycanda sahibkarların hər biri dövlət tərəfindən, dövlət başçısı tərəfindən qiymətləndirilir, onların fəaliyyətinə köməkliklər göstərilir, fəaliyyətlərinə stimullaşdırılır. Əlbəttə ki, dövlət dəstəyi, dövlət köməyi artıq dövlət siyasətinin bir hissəsinə çevrilib və bu siyasətin mərkəzində vətəndaş amili, ölkənin iqtisadi inkişafı dayandırır.

Sözsüz ki, Cənab Prezidentin sahibkarlıq fəaliyyəti ilə əlaqədar bütün fərmanları, sərəncamları əbəs yerə deyil və məhz sahibkarlıq subyektlərinin fəaliyyətini stimullaşdırmaq məqsədi daşıyır. Daha doğrusu, kiçik sahibkarlığa dövlət köməyi ölkə başçısının bütün sahibkarlara dəstəyini ifadə edir və bu dəstək hər bir sahibkarın fəaliyyətində kifayət qədər müsbət nəticələr vəd edir. Bütün bunlar ölkəmizdə sahibkarlıq üçün əlverişli şərait yarandığını, iqtisadiyyatın bu sektorunda çalışanlara dövlət tərəfindən hər cür qayğı göstərildiyini əyani nümayiş etdirir. Elə bu səbəbdən, sahibkarlıq getdikcə daha böyük sürətlə inkişaf etməkdə, ümumi iqtisadiyyatda öz çəkisini artırmaqdadır.

İnam HACIYEV

Düşmən mətbuatı nə yazır?

“İrates”: “Paşinyanın övladları nəyə görə xaç suyuna çəkilməyiblər?”

Nikol Paşinyanın dörd övladının heç biri Ermənistanın Apostol kilsəsində xaç suyuna salınmayıb. Bu barədə “İrates” nəşri yazıb. Erməni nəşrinə görə, ictimai-siyasi kuluarlarda uzun müddətdir ki, gedən sözləşmələr artıq sosial şəbəkələrdə də fəal müzakirə obyektinə çevrilib. Qəzet N.Paşinyanın böyük övladı Aşotun Ermənistan ordusunda hərbi xidmət keçdiyini xatırladı və bəziləri onun xaç suyuna salınmamasını mümkün hesab edirlər. “Necə ola bilər ki, xaç suyuna salınmamış şəkildə hərbi xidmətə getsin?”, deyərək sual olunur.

“Biz, bu faktı parlamentin deputatı, Nikol Paşinyanın arvadı Anna Akopyanın qarşısında vasitəsi ilə dəqiqləşdirmək istədik, hansı ki, o uşaqların deyəsən xaç suyuna salındıqlarını deyib, lakin bir neçə saatdan sonra o özünü bu məsələni dəqiqləşdirərək bizə yaxınlaşdı və uşaqların xaç suyuna salınmadıqlarını bildirdi. Nəyə və hansı səbəblərə görə isə bilmədiyini dedi”, erməni qəzeti yazıb.

Onu da qeyd edək ki, xristian dini adət-ənənələrinə görə, yeni anadan olmuş uşaqlar kilsəyə aparılaraq, orada keşişin iştirakı ilə “müqəddəs xaç suyuna” çəkilirlər. Məhz bundan sonra həmin uşaq əsl xristian kimi tanınır. Xüsusilə, Ermənistanın Apostol Kilsəsi bu kimi məsələyə həssaslıqla yanaşır və nəzərə alaraq ki, son vaxtlar Paşinyan hakimiyyəti ilə Eçmiədzin arasında soyuq münasibətlər yaranıb, bu zaman onun barəsində irəli sürülən iddialar da həqiqəti əks etdirmiş olur.

O cümlədən, erməni ictimai rəyində Nikol Paşinyanın ateist olduğu barədə çoxsaylı fikirlər səslənir və bu iddia onun eyincinslilərin evliliyi, homoseksual və lesbianlara azadlığın verilməsi, həmçinin, kilsə nikahına qarşı çıxması ilə də əlaqələndirilir.

Erməni KİV-ləri: “Levon və Stepan qərar verdilər”

Ermənistanın sabiq prezidenti Levon

Rövşən RƏSULOVA

Ter-Petrosyanın rəhbərlik etdiyi “Ermənistan Milli Konqresi” partiyası və Stepan Dəmirçyanın sədri olduğu “Ermənistan Demokrat Partiyası” dekabrın 9-da keçiriləcək növbədənəkar parlament seçkilərində iştirak etməyəcəklər. Belə ki, mövcud qərar hər iki siyasi təşkilatın birgə keçirdiyi siyasi şuraları tərəfindən qəbul olunub.

“Aysor.am: “Düşənbədə əldə edilmiş razılıq icra olunmaqdadır”

Ermənistanla Azərbaycan arasında operativ rabitə üçün xüsusi vəzifəli şəxslər nəzərdə tutulub ki, məhz onların vasitəsi ilə həmin rabitə saxlanılır. Bu barədə Ermənistanın müdafiə naziri vəzifəsini müvəqqəti icra edən David Tonoyan deyib. Onun sözlərinə görə, həmin şəxslər məlumatları həm Ermənistanın, həm də Azərbaycanın silahlı qüvvələrindən alırlar: “Rabitə mütəmadi olaraq işlək vəziyyətdədir, Düşənbədə əldə edilmiş razılıq icra olunmaqdadır”.

Qeyd edək ki, Azərbaycan Müdafiə Nazirliyinin verdiyi bəyanatda erməni iddialarını təkzib edib və bildirilir ki, Ermənistan Müdafiə Nazirliyi ilə hər hansı bir formada əlaqə mövcud deyil.

Aysor.am-ın müxbirinin sözügedən operativ rabitəyə Dağlıq Qarabağdakı qondarma qurumun “hərbi birləşmələr komandanlığının” da qatılıb-qatılmaması sualını da cavablandıraraq Tonoyan həmin rabitənin olmadığını deyib, lakin insidentlərin qarşısının alınması üçün bu məsələnin ATƏT-in Minsk Qrupu qarşısında qaldırıldığını bildirib.

Bakıda Azərbaycan-Slovakiya biznes forumu keçirilib

yaşası, sənaye, energetika, İKT, maşınqayırma, kimya, qida, dəmir yolları, səhiyyə və s. sahələrdə fəaliyyət göstərən 200-ə yaxın şirkətin nümayəndələri iştirak ediblər. AZƏRTAC xəbər verir ki, iqtisadiyyat naziri Şahin Mustafayev biznes forumun birbaşa danışıqlar aparmaq və işgüzar

dairələr arasında əməkdaşlığın perspektivli sahələrini müəyyənləşdirmək üçün əlverişli platforma olduğunu, tədbirin iş adamlarına konkret layihələrlə bağlı müzakirələr aparmaq üçün imkan verəcəyini vurğulayıb. Qeyd olunub ki, Azərbaycan Avropa İttifaqı (Aİ) ölkələri, o cümlədən Slovakiya ilə əlaqələrin inkişafına böyük əhəmiyyət verir. Bu gün Azərbaycan və Avropa İttifaqı arasında geniş əməkdaşlıq mövcuddur. Çoxsaylı işgüzar forumlar, tədbirlər, imzalanmış sənədlər, Azərbaycanın Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsində rolu və davam edən birgə layihələr uğurlu iqtisadi əməkdaşlığın nümunələridir.

Avropa İttifaqının Azərbaycanın əsas xarici ticarət tərəfdaşı olduğunu deyən nazir bildirib ki, 2017-ci ildə Aİ-nin Azərbaycanın ticarət dövriyyəsində payı 42 faiz (9,4 milyard dollar) təşkil edib və 2018-ci ilin 9 ayında 26 faiz artaraq 9 milyard dollardan çox olub.

Nazir Şahin Mustafayev diqqətə çatdırıb ki, Azərbaycan və Slovakiya arasında ticarət dövriyyəsi bu ilin 9 ayında ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 33 faiz artıb. Hazırda Azərbaycanda xidmət, ticarət, tikinti, nəqliyyat və s. sahələrdə Slovakiya sərmayəli 11 şirkət fəaliyyət göstərir. Bununla belə, ölkəmiz arasında qarşılıqlı ticarət, iqtisadi və investisiya əməkdaşlığını daha da inkişaf etdirmək imkanları var. İqtisadiyyat naziri Azərbaycan və Slovakiya arasında sənaye, energetika, kənd təsərrüfatı, turizm, İKT və nəqliyyat sahələrində əməkdaşlıq üçün potensialı qeyd edib, hər iki ölkənin işgüzar dairələrini əlverişli biznes mühitindən istifadə etməyə, Azərbaycan və Slovakiya arasında ticari-iqtisadi əlaqələrin inkişafına töhfə verəcək qarşılıqlı faydalı birgə layihələr həyata keçirməyə dəvət edib.

Slovakiya Respublikasının Baş naziri Peter Pelleqrini Azərbaycana səfərindən məmnunluğunu bildirib, biznes forumda çoxlu sayda iş adamının iştirak etməsinin əlaqələrin inkişafına verilən önəmli göstəricisi olduğunu vurğulayıb. Bildirilib ki, Azərbaycan qısa müddət ərzində böyük inkişaf yolu keçib, regionun önəmli ölkələrindəndir. Peter Pelleqrini Slovakiya iş adamlarının energetika, bərpa olunan enerji, maşınqayırma, kimya, İKT və s. sahələrdə əməkdaşlıqda maraqlı olduğunu qeyd edib, biznes forumun əməkdaşlığın genişləndirilməsinə, yeni əlaqələrin qurulmasına töhfə verəcəyini deyib. Vurğulanıb ki, yaxın zamanlarda Slovakiyanın Azərbaycanda səfirliyinin açılması, eləcə də ölkəmiz arasında birgə Hökumətlərarası Komissiyanın yaradılması nəzərdə tutulub.

Sonra AZPROMO-nun rəhbəri vəzifəsini icra edən Yusif Abdullayev, Slovakiyanın İnvestisiya və Ticarət Təşviqi Agentliyinin (SARIO) rəhbəri Tibor Buçek və SARIO-nun nümayəndəsi Tomaş Şandor müvafiq olaraq Azərbaycanın və Slovakiyanın biznes və investisiya mühiti barədə təqdimatlarla çıxış ediblər. Biznes forumunda Slovakiya iş adamları fəaliyyətləri barədə məlumat verib, iş adamları arasında ikitərəfli görüşlər keçirilib.

“Arif Əliyev kimilərin mövqeyi kimsənin diqqətini cəlb etmir”

“**B**ir vaxtlar Azərbaycanda media siyasətinin tənqidçiləri sırasında xarici QHT təmsilçiləri üstünlük təşkil etdiyi halda, son illər bir qədər əks istiqamətdə dəyişən vəziyyətin şahidi olmaqdayıq. Belə ki, xaricdən media siyasətimizi tənqid edənlərin sayı azalır, bəzi hallarda hətta tənqiddə rast gəlinmir, əvəzində isə ölkəmizin içində media tənqidçiliyi ilə məşğul olan şəxslər meydana çıxır”. Bu fikirləri SİA-ya açıqlamasında “Bakı-Xəbər” qəzetinin baş redaktoru Aydın Quliyev deyib.

O bildirib ki, sanki tənqidi mövqedən yavaş-yavaş geri çəkilən beynəlxalq QHT nümayəndələrini yenidən əvvəlki mövqelərə qayıtmağa və Azərbaycan mediası barədə qərəzli çıxışları davam etdirməyə çağırırlar: “Arif Əliyevin ölkə mediasının tənqid etməsinin arxasında bu motivin əlamətlərini görürük. Azərbaycan mediasına dövlətin dəstəyini qərəzli şəkildə şərh etmək, guya mətbuat siyasətinin özünü doğrultmadığı barədə yanlış nəticə çıxarmaq nə vətənpərvərlik, nə də dövlət təəssübkeşliyi mövqeyidir. Bu gün medianın mütləq dövlətçilik mövqeyində durması Azərbaycan barədə bəlli beynəlxalq dairələrin qara-qura planlarının pozulmasında böyük rol oynayır. Dövlətimizin media siyasətini qərəzli təhlil edənlər son nəticədə nə dövlətimizin, nə də medianın yanında yer tuta bilmir, bunların hər ikisinə qarşı mövqə göstərmiş olurlar”.

A. Quliyev söyləyib ki, medianın Arif Əliyev kimi daxili tənqidçilərinin mövqeyi dünya media qurumlarının diqqətini daha cəlb edə bilmir, hesabatlar üçün mənbə ola bilmirlər: “Çünki indi hər kəs görür ki, Azərbaycanda cəmiyyət və media ekspertlərinin əksəriyyəti fərqli düşünür, mediaya dövlət dəstəyini özünü tam doğruldan model sayır, jurnalistlər dövlətin sosial dəstəyindən tam məmnun qalır, Azərbaycanda media siyasətinin mütərəqqi təzahürlərinə gərəkliliyi qiymət verilir. Azərbaycan mediasında reallıq budur. Bu reallığı görməyən tək-tək tənqidçilərin səsi çox uzağa getməz”.

“Arif Əliyev öz uğursuzluğunu ört-basdır etmək üçün qarayaxma kampaniyasına əl atır”

“**A**zərbaycanda mətbuatın inkişafı ilə bağlı mühüm addımlar atılır, uğurlu media siyasəti həyata keçirilir. Bir sıra xarici fondlardan maliyyələşən isə öz maraqları kontekstində danışırlar”. Bunu SİA-ya açıqlamasında “Xalq Cəbhəsi” qəzetinin baş redaktoru Elçin Mirzəbəyli deyib. Mətbuatın olduqca böyük qüvvə olduğunu deyən baş redaktor söyləyib ki, bu baxımdan, medianın milli maraqları, dövlətin mənafeyini qoruması vacib şərtidir: “Bu gün ölkəmizdə fəaliyyət göstərən media qurumlarının əksəriyyəti bütün məsələlərdə milli maraqları əsas götürür. Bu isə, təbii ki, başqa maraqlara xidmət göstərənlərə sərf etmir. Bu səbəbdən də Arif Əliyev yenidən böhtan dili ilə danışmağa cəhd göstərir”.

E.Mirzəbəyli vurğulayıb ki, ölkəmizin media siyasətinə qara yaxmağa çalışanlar, əslində, öz kimliklərini bürzə vermiş olurlar: “Onlar bu addımla bir daha hansı mənbələrdən maliyyələşdiklərini, hansı məqsədlərə xidmət göstərdiklərini ortaya qoyurlar. Arif Əliyev dərk edir ki, artıq cəmiyyəti aldada bilmir. Digər tərəfdən, bu cür uğursuz insanlara xarici fondlar da maliyyə ayırmırlar. Çünki ayrılan pullar havaya sovrulub. Ortada faktlar mövcuddur və Arif Əliyev kimiləri də öz uğursuzluqlarını ört-basdır etmək üçün ara-sıra belə qarayaxma kampaniyalarına əl atırlar. Onun fikirləri qərəzlidir. Hazırda ölkəmizdə media siyasəti milli maraqlara əsaslanır və onu həyata keçirən insanlar da öz fəaliyyətini bu istiqamətdə qururlar. Arif Əliyev və bu kimi şər-böhtan kampaniyası aparmağa çalışanların əsas “narazılığı” onların mətbuatı şəxsi qazanc mənbəyinə çevirə bilməmələridir”.

14 noyabr 2018-ci il

Milli Məclisin növbəti plenar iclası keçirilib

İclasda 2019-cü ilin dövlət büdcəsi və büdcə zərfinə daxil olan qanun layihələri müzakirə edilib

Dünən Milli Məclisin növbəti plenar iclası keçirilib. İclasda 2019-cü ilin dövlət büdcəsi və büdcə zərfinə daxil olan qanun layihələri müzakirə edilib.

Müzakirələr zamanı bildirilib ki, gələn il də dövlət büdcəsi sosial yönümlülüğünün davam etdirilməsi, əhəlinin rifah halının yaxşılaşdırılması və sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi ölkənin əsas maliyyə sənədinin müsbət cəhətlərindədir.

Milli Məclisin sədri Oqtay Əsədov bildirdi ki, 2019-cu ilin dövlət büdcəsi sosial yönümlülüğünü qoruyacaq: "Növbəti ilin dövlət büdcəsi layihəsinin ən mühüm cəhətlərindən biri vəsaitlərin məqsədli proqramlar əsasında xərclənməsidir. Büdcə xərclərinin 42 faizi, yəni 10 milyard manatdan çoxu bu proqramlar əsasında xərclənəcək. Bu isə 2018-ci ilə müqayisədə 2 milyard 77 milyon manat çoxdur".

2019-cü il dövlət büdcəsi və büdcə zərfinə daxil olan qanun layihələrinin əsas istiqamətlərindən danışan Milli Məclisin sədri Oqtay Əsədov onu da vurğulayıb ki, dövlət başçısının həyata keçirdiyi uğurlu inkişaf strategiyası ölkəmizdə təşəkkül tapmış makroiqtisadi sabitliyi və maliyyə dayanıqlılığını daha da möhkəmləndirməyə, iqtisadi inkişaf və təhlükəsizlik sahəsində dövlət siyasətinin prioritetlərini və məqsədlərini həyata keçirməyə imkan yaradıb: "2018-ci ilin 9 ayında bütün makroiqtisadi göstəricilər üzrə artım müşahidə edilib. Bu dövr ərzində valyuta ehtiyatları 3 milyard ABŞ dolları artaraq 45 milyard ABŞ dollarına çatıb. Əhəlinin gəlirlərinin artımı inflyasiyanı üstələyib ki, bu da sosial vəziyyətin yaxşılaşmasının əsas göstəricilərindən biridir".

Spiker vurğulayıb ki, 2019-cu ildə ölkədə vergi sistemində köklü islahatlar həyata keçiriləcək: "Bununla bağlı Milli Məclisə qanun layihələri daxil olub. Vergi Məcəlləsində prinsiplə dəyişikliklərin edilməsində məqsəd iqtisadi fəaliyyəti stimullaşdırmaq, kiçik və orta sahibkarlığın inkişafına daha geniş imkan yaratmaqdır. Sosial sığorta və işsizlikdən sığorta haqlarının toplanmasında nəzarətin vergi orqanları tərəfindən həyata keçirilməsi, mikro, kiçik və orta sahibkarlıq subyektləri üçün vergi güzəştlərinin müəyyənləşdirilməsi, eləcə də özəl və qeyri-neft sektorunda çalışanların gəlir vergisindən azad edilməsi uzun müddətli perspektivdə dövlət büdcəsinin artırılmasına gətirib çıxaracaq. Nəticədə bu islahatlar ölkə iqtisadiyyatına öz töhfəsini verəcək".

Milli Məclisin İqtisadi Siyasət, Sənaye və Sahibkarlıq Komitəsinin sədri Ziyad Səmədzadə qeyd edib ki, əmək bazarını sağlamlaşdırmaq, qeyri-rəsmi məşğulluğun səviyyəsini əhəmiyyətli dərəcədə azaltmaq və əmək haqlarını leqallaşdırmaq məqsədilə neft-qaz sahəsində fəaliyyəti olmayan özəl sektorda 7 il müddətinə güzəştlər nəzərdə tutulub.

İclasda maliyyə naziri Samir Şerifov bildirdi ki, növbəti ilin icmal və

dövlət büdcələri yeni büdcə qaydasına uyğun olaraq hazırlanıb: "Növbəti ildə qeyri-neft sektorunun inkişafı və sahibkarlıq fəaliyyətinin dəstəklənməsi məqsədilə kənd təsərrüfatı məhsullarının istahsalçılara tətbiq edilən vergi güzəştinin daha beş il müddətinə uzadılması nəzərdə tutulur".

"2019-cu ildə ÜDM-in 3,6 faiz, növbəti illərdə isə orta hesabla 3,4 faiz artacaq"

İqtisadiyyat naziri Şahin Mustafayev isə vurğulayıb ki, ortamüddətli dövr üçün ölkənin iqtisadi proqnozları hazırlanarkən kompleks iqtisadi islahatların davam etdirilməsi, bank sektorunun inkişafı, makroiqtisadi sabitliyə təsir edən xarici iqtisadi şokların yaşanmaması şərtləri əsas götürülüb: "Habelə neft və qeyri-neft sektorunun inkişafı amilləri nəzərə alınmaqla 2019-cu ildə ÜDM-in 3,6 faiz, növbəti illərdə orta hesabla 3,4 faiz artacağı, tədiyə balansının cari hesabının müsbət olacağı, yəni 3.9 milyard ABŞ dolları proqnozlaşdırılır. Dünya iqtisadiyyatında baş verən proseslər və beynəlxalq təşkilatların proqnozları təhlil edilərək neftin bir barelinin qiyməti ortamüddətli dövr üçün 60 ABŞ dolları götürülüb. Gələn il "Şahdəniz" yatağında neft-qaz hasilatının artması hesabına neft sektorunda 3,1, növbəti illərdə orta hesabla 3.2 faiz artım gözlənilir. Növbəti ildə əsas kapitala investisiya qoyuluşları 17.9 milyard manat, o cümlədən xarici investisiyaların 7.5, daxili sərmayələrin 10.4 milyard manat təşkil edəcəyi proqnozlaşdırılır. Əsas kapitala investisiya qoyuluşlarının artacağı əsas götürülməklə 2019-cu ildə tikinti sektorunda artım 2,5 faiz gözlənilir".

Ş.Mustafayev qeyd edib ki, dövlət başçısının sərəncamları ilə yaradılmış, qeyri-neft sənayesinin inkişafında mühüm rol malik sənaye parkları və məhəllələrində indiyədək 62 sahibkarlıq subyektinə rezident statusu verilib: "Qeyri-neft sənayesinin inkişafı üzrə

həyata keçirilən islahatların gözlənilən nəticələri nəzərə alınmaqla, sahə üzrə 2019-cu ildə 9.7 faiz, növbəti illərdə orta hesabla 5.8 faiz artım proqnozlaşdırılır. Növbəti 5 ildə kənd təsərrüfatı məhsulu istehsalçıları torpaq vergisi istisna olmaqla, digər vergilərdən azad edilərək bu sahədə dövlət investisiyaları hesabına özəl istehsal və emal sahələrində infrastrukturun yaradılması, kənd təsərrüfatı texnikalarının alınması və digər dövlət dəstəyi tədbirləri davam etdiriləcək. Hazırda 30 rayon üzrə 192 min hektar ərazidə investisiya dəyəri 1.4 milyard manat olan 45 aqroparkın yaradılması üzrə işlər aparılır. Artıq 6 aqropark fəaliyyətə başlayıb və ilin sonunadək daha 12 aqroparkın açılması gözlənilir. Bütün bunlar nəzərə alınaraq aqrar sektor üzrə 2019-cu ildə 4.6 faiz, növbəti 3 ildə orta hesabla 4.5 faizdən çox artım gözlənilir".

Büdcə layihəsinə Hesablama Palatası da rəy verib. Palatanın sədri Vüqar Gülməmmədov layihənin büdcə sistemi haqqında qanunvericiliyə uyğun hazırlandığını söyləyib.

Müzakirələr zamanı çıxış edən millət vəkili xeyli təkmil olan 2019-cu ilin dövlət büdcə layihəsinin qanunvericiliyə uyğun hazırlandığını bildirdi. Azərbaycanın 2019-cu il və sonrakı üç il üzrə iqtisadi və sosial inkişaf konsepsiyası və proqnoz göstəriciləri büdcə sistemi haqqında qanunvericiliyin tələblərinə uyğun olaraq, dünya iqtisadiyyatının inkişaf meyilləri və global çağırışlar, ölkə başçısı tərəfindən təsdiq edilmiş strateji yol xəritələri, inkişaf konsepsiyaları və dövlət proqramları ilə müəyyən edilən tədbirlər nəzərə alınmaqla tərtib olunub. Bildirildi ki, 2019-cu ildə də dövlət büdcəsinin sosial yönümlülüğünün davam etdirilməsi, əhəlinin rifah halının yaxşılaşdırılması və sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi ölkənin əsas maliyyə sənədinin müsbət cəhətlərindədir.

Millət vəkili çıxışlarında bəzi təkliflər də səsləndirdilər. Büdcə layihələrinin Milli Məclisdə müzakirəsi davam edir.

RƏFİQƏ KAMALQIZI

Hikmət Babaoğlu: "Arif Əliyev nə azad media, nə milli jurnalistikanın taleyi düşündürür"

"Tam məsuliyyətimizlə deyə bilərik ki, bu gün Azərbaycan mətbuatı özünün inkişaf mərhələsini yaşayır. Ölkəmizdə söz və mətbuat azadlığının təmin olunması istiqamətində möhkəm əsaslara malik hüquqi baza və ciddi siyasi iradə mövcuddur". SİA-nın verdiyi məlumata görə, bunu Milli Məclisin deputatı, "Yeni Azərbaycan" qəzetinin baş redaktoru Hikmət Babaoğlu deyib.

Millət vəkili sözlərinə görə, Azərbaycan mediası informasiya təhlükəsizliyimizin, milli maraqlarımızın təmin olunması istiqamətindəki işini və tarixi missiyasını layiqincə yerinə yetirir. Eyni zamanda, ölkəmizdə kifayət qədər geniş imkanlara və təcrübəyə malik onlayn media formalaşmış, ölkəmiz bu sahədə də regionun lideridir. Hikmət Babaoğlu deyib ki, Azərbaycanda internet tam azaddır və internet istifadəçilərinin sayı 80%-ə yaxındır. Şübhəsiz ki, bu uğurların əldə olunmasında ölkəmizdə media siyasətinin həyata keçirilməsinə cavabdeh olan qurumların və təcrübəli, peşəkar təşkilatçıların mühüm rolu vardır. "Azərbaycan dövlətinin məqsədi ondan ibarətdir ki, indiki mərhələdə "yumşaq güc" kimi seçiyələndirilən media öz gücünü xalqın və dövlətin maraqlarının qorunmasına sərf etsin. Məhz bu istiqamətdə işin düzgün əsaslarla təşkil olunmasının nəticəsidir ki, hazırda Azərbaycan mediasının fəaliyyəti ölkəmizin informasiya təhlükəsizliyinin təmin olunmasına, dövlət maraqlarının, milli mənafelərin müdafiəsinə, xalqa və dövlətə xidmətə yönəlibdir. Görünür, "Soros" fondunun ölkəmizdəki sözcülərini də narahat edən bax, budur".

Millət vəkili həmçinin qeyd edib ki, Arif Əliyev və onun kimi "xüsusi" məqsədə xidmət edənlər Azərbaycan mediasını Qərbdəki ayrı-ayrı qüvvələrin təsiri altına salıb, onların maraqlarına tabe etdirə bilmədikləri üçün bu gün öz narazılıqlarını açıq şəkildə dilə gətirirlər: "Əlbəttə ki, bu gün Arif Əliyev bu cür danışımağa vadar edən heç də onun milli media təəssübkeşliyi deyil. Çünki bu adamları nə azad media, nə də ki milli jurnalistikanın taleyi düşündürür. Onlar KİV-in inkişafı, söz və mətbuat azadlığının təmin olunması və s. adlar altında informasiya məkanımızı müxtəlif maraqlara uyğun olaraq manipulyasiya etmək istəyirlər. Ona görə də, bu gün həmin şəxslər media adına, milli jurnalistikamıza xələl yetirən, törətdiyi cinayət əməlinə görə həbs olunan, "reket jurnalist"ləri belə müdafiə etməkdən çəkinmirlər. Onlar Azərbaycanın informasiya məkanını hədəf almaqla, milli media nümayəndələrinə qarşı qaraxaxma kampaniyaları həyata keçirməklə yalnız bir məqsəd güdürlər ki, xaricdəki donor təşkilatlarından pul qoparsınlar".

"JAMANAK": Sahibkarlara qarşı vergi terroru tətbiq edilir

"JAMANAK": Sahibkarlara qarşı vergi terroru tətbiq edilir

Ermenistanın "Jamanak" qəzetinin yazdığına görə, ölkədə bar, restoran və klub sahiblərinə qarşı açıq-aşkar vergi terroru törədilir. SİA adı

çəkilən erməni qəzetinə istinadən xəbər verir ki, vergi müfəttişləri xəbərdarlıqsız şəkildə sözügedən müəssisələrə gələrək, obyektlərdə yoxlamalar aparırlar.

"Hazırda bu obyektlərin sahibləri nə qədər cərimə olunacaqlarını gözləyirlər", yazan qəzet daha sonra qeyd edir: "Ermənistanda pul yığıcı üçün ən etibarlı yol bizneslərə qarşı cərimələrin təqdim edilməsidir. Çünki vergilər çox yüksəkdir və insanlar qanun müqabilində deyil, qanundan kənar fəaliyyətə üstünlük verməyə məcbur olurlar. Hələ ki, işləyirsən, demək ki, cərimələnməlisən. Ermənistanın vergi orqanları bu şüar altında işləyirlər".

Astanada verilən dərs: KTMT Ermənistanı yerini göstərdi

Rəsmi İrəvan xəyli vaxtdır ki, "fərqli" xarici siyasət yeritdiyindən və "uğurlar" əldə etdiyindən dəm vururdu. Hakimiyyətə qulluq edən KİV də müxtəlif aspektlərdə Ermənistan rəhbərliyinin "uğurları"ndan yazırdı.

Bütün bu yalançı təsəvvürlər Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatının Astana sammitində sabun köpüyü kimi dağıldı. Astanadan erməni nümayəndə heyəti məyus qayıtdı. Onlar Ermənistanın mövqeyinin təşkilatda nəzərə alınmadığından gileylidirlər. Əslində isə təşkilat üzvləri reallığa və hüquqi normalara uyğun hərəkət ediblər. Ermənistanı anladılar ki, Kollektiv Təhlükəsizlik təmin etmək üçün yaradılan KTMT əsassız erməni iddialarını təmin etməli olan struktur deyil. Burada hər bir üzv dövlətin ilk növbədə Kollektiv Təhlükəsizliyə verdiyi töhfə əsas sayılır. Bunun fonunda isə KTMT-nin Azərbaycanla maraqlandığı haqqında informasiyalar yayılmağa başlayıb. Belə məlum olur ki, həmin təşkilat öz üzvü Ermənistanın çox Azərbaycana qiymət verir. Məsələnin bu aspektinin geosiyasi məqamları üzərində geniş dayanmağa ehtiyac duyulur.

Qıcıqlanmış ermənilər: İrəvanın həqiqət qorxusu

Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatının (KTMT) Astanada keçirilmiş zirvə toplantısından erməni nümayəndə heyəti çaşqın və məyus ayrılıb. Orada Ermənistan rəhbərliyinin təklifini açıq və konkret surətdə rədd ediblər. Nikol Paşinyan təşkilatın baş katibi vəzifəsinin Ermənistan qalmasını istəyib. Qazaxıstan Prezidenti Nursultan Nazarbayev isə bəyan edib ki, bu, mümkün deyildir, çünki Ermənistanın cəmi ilyarım vaxtı var ki, onun nümayəndəsi həmin müddətdə heç üzv dövlətlərə səfər edib başa çatdırı bilməz. Bu səbəbdən yerin Belarusa verilməsi daha məqsədəuyğundur.

Baş katib postunun Belarusa verilməsinin səbəbi əlifbada "A"-dan sonra "B"-nin gəlməsidir. Ancaq ermənilər əlifba sırasında da "soyqırımı" əlaməti görməyə çalışırlar. Onlar hesab edirlər ki, Belarusla Qazaxıstan əlbir olaraq, Ermənistanı qarşı çıxırlar. Və bu, guya ki, bütün sahələri əhatə edir, o cümlədən KTMT-də Ermənistanın "möhtəşəm" mövqeyini Minsk-Astana ittifaqı sarsıtmaqdadır.

Doğrusu, ermənilərin öz boylarından çox-çox artıq olan və daha çox yekəbaşlıq məzmunu kəsb edən əsassız iddialarına fikir verməmək də olardı. Onlar hələ də hesab edirlər ki, "Ermənistan" adlanan dövlət var, hətta müstəqildir və onu ermənilər özləri yaradıblar. Lakin reallıq tamamilə başqa mənzərəni ortaya qoyur. Ermənistan sırf Rusiya layihəsidir və bu həqiqətdə müasir erməni "dövlətçiliyi"nin bütün incəlikləri ifadə edilir.

Bu səbəbdən Ermənistanın özündən suveren obrazı yaratmağa xidmət edən hər bir addımı gülüşdən başqa bir şey doğurmur. Konkret KTMT ilə bağlı məsələdə isə rəsmi İrəvanın siyasi kursunun növbəti iflaslarından birini müşahidə edirik. N.Paşinyan hakimiyyəti ələ keçirəndən sonra KTMT-nin baş katibi vəzifəsində olan Yuri Xaçaturovu da korrupsioner elan etdi. Buna Moskvanın reaksiyası sət oldu. Neticədə, Y.Xaçaturovu hebsxanadan xilas etdilərse də, Ermənistan onun həmin vəzifədə qalmasını istəmədi. Bütün bunların nəticəsi olaraq KTMT üzvləri, ümumiyyətlə, Ermənistan nümayəndəsinin baş katib postunda qalmasını düzgün saymadıqlarını bildirdilər.

İndi N.Paşinyan nə korrupsiya ilə mübarizə apara bilər, nə də KTMT-də vəzifə

statusunu qorumağı bacarır. Buna erməni ekspert və siyasi dairələri neqativ reaksiya veriblər. Xüsusilə respublikaçılar ciddi etirazlarını bildirirlər. Onlar N.Paşinyanın Ermənistanın təhlükəsizliyinə zərər verdiyini deyirlər. Üstəlik, KTMT-də bu təşkilatda üzv belə olmayan Azərbaycanın daha çox nüfuz qazanmağa başladığı qənaətdədirlər.

Bunun konkret təsdiqini Prezident İlham Əliyevin bu təşkilatın Astana sammitinə qonaq statusunda dəvət edilməsinə dair informasiyaların yayılmasında görmək olar. Həmin təklifi təşkilat üzvləri dəstəkləyiblər. Ancaq Ermənistan rəsmiləri etiraz ediblər. Çünki bir tərəfdən, KTMT üzvləri N.Paşinyanı ciddi qəbul etmir və onunla sirlərini bölüşmürlər. Digər tərəfdən, ekspertlər bu fikirdədirlər ki, təşkilatda üzv olan ölkə başçıları əsas müzakirələrini qeyri-rəsmi tədbirlərdə aparırlar. N.Paşinyanı isə həmin tədbirlərə dəvət etmir və ya onunla fikir bölüşmürlər. Bunun fonunda isə KTMT Prezidenti İlham Əliyevin tədbirə dəvət edilməsi haqqında məsələ qaldırır.

Əslində, ermənilərin kürkünə birə salan rəsmi-hüquqi proseslər də gedir. Astana sammitində müşahidəçi və tərəfdaş ölkələrin hüquqi statusunu müəyyənləşdirəcək addımlar da atılıb. Belə qərara gəlinib ki, KTMT nəzdində müşahidəçi statusunun və təşkilatın tərəfdaşı statusunun hüquqi formalaşdırılması prosesinə başlanılıb. Erməni siyasi və ekspert dairələri bundan narahət olublar. Çünki məsələnin Azərbaycanla bağlı olduğu fikri var.

Azərbaycanın uğurları: Astanadan müsbət siqnallar

Doğrudan da, bir neçə vaxtdır ki, Rusiya ekspertləri Azərbaycanın Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatına ən azından müşahidəçi statusu ilə qatıla bilməsi ehtimalından bəhs edirlər. Bir sıra Azərbaycan KİV-lərində də bu bərdə pozitiv informasiyalar yayılır. Rəsmi olaraq isə heç bir fikir bildirilməyib və ya bəyanat verilməyib. Bəzi millət vəkili isə mövqələrini ifadə ediblər. Real vəziyyət necədir?

Azərbaycan müstəqil xarici siyasət yeridən və daim milli maraqları öndə tutan dövlətdir. Prezident İlham Əliyev Ulu öndər Heydər Əliyevin müəyyənləşdirdiyi dövlət quruculuğu kursundan zərər qədr də kənara çıxmır. Sürətlə dəyişən şərtlər daxilində belə müstəqil və suveren Azərbaycanın maraqları ilk sırada dayanır. KTMT-yə daxil olmaq Azərbaycanın milli maraqlarına cavab veririmi? Bu sualın cavabını ölkə rəhbərliyi hər kəsdən yaxşı bilir. Milli dövlətçiliyə uyğun olan hər bir səmərəli addımı atmaq olar. Lakin rəsmi bir açıqlama yoxdur.

Onu da deyək ki, Azərbaycan Qoşulmama Hərəkatının fəal üzvlərindəndir. Bu məntiqlə ölkənin hansısa siyasi-hərbi struktura daxil olması sadə məsələ deyil. Bunu biz Bakının NATO və ya Avropa İttifaqı ilə münasibətlərində uzun müddətdir ki, müşahidə edirik. Rəsmi Bakı Al-yə özünün əməkdaşlıq prinsiplərini təqdim etdi və hazırda onlar üzərində iş gedir.

Hansı səbəblərdən eyni yanaşma digər təşkilatlara, o cümlədən KTMT-yə göstərilməsin? Buna görə də Azərbaycan mətbuatında kimlərsə qəti fikir bildirməzdən öncə ölkənin milli maraqlarını düşünməlidirlər.

Bizcə, KTMT məsələsində daha vacib olan başqa məqamdır. Məsələ ondan ibarətdir ki, təşkilatda üzv olmayan Azərbaycana təşkilatın üzvü olan Ermənistanın daha çox hörmət edirlər. Azərbaycanın onun sıralarında görmək istəyirlər, Ermənistanın isə təşkilatda üzvlüyü əhəmiyyətsiz hesab olunur. Bunun səbəbi nə ola bilər?

Fikrimizcə, burada başlıca səbəb Azərbaycan rəhbərliyinin ardıcıl, sistemli və qətiyyətli surətdə siyasət yeritməsi ilə bağlıdır. Son 15 ilə nəzər salsaq, görürük ki, daxili və xarici siyasətin bütün prioritet istiqamətlərində rəsmi Bakı son dərəcə səmərəli kurs həyata keçirib. Azərbaycan dövlət olaraq inkişaf edib, müstəqillik daha da möhkəmlənib. Çoxlu sayda beynəlxalq layihələrdə Azərbaycan təşəbbüskar və əsas iştirakçı kimi fəaldır. Neqliyyat-logistika layihələrində Bakının xüsusi yeri vardır. Uzaq Çindən tutmuş Rusiya və İran da daxil olmaqla Avropaya qədər geniş bir məkanda Azərbaycan sosial-iqtisadi, mədəni, geosiyasi, enerji və s. təhlükəsizlik məsələlərində rolu daim yüksəlir. Belə bir dövləti hansı beynəlxalq təşkilat öz tərkibində görmək istəməz?

Bunun fonunda Ermənistan səbətsiz, ziddiyyətli və uğursuz xarici siyasəti ilə yadda qalıb. N.Paşinyan hakimiyyətə gəldikdən sonra isə bu proses daha da dərinləşib. Artıq Moskva, Astana və Minsk İrəvanı etibarlı tərəfdaş və ya müttəfiq hesab edə bilmirlər. Çünki N.Paşinyan söz-də onlarla birlikdə olduğunu deyir, lakin kadr siyasəti və konkret addımları ilə fərqli məqsədlərə malik olduğunu göstərir. Üstəlik, ABŞ-ın Ermənistandakı səfəri deyir ki, onlar ermənilərin siyasi islahatlar aparmasına çox kömək edirlər. Uzun müddətdir ki, Rusiyanın havadarlığına sığınmış bir ölkə ağasını dəyişmək qərarına gəlibse, onun hansı təşkilatda hörməti ola bilər? Bu da mümkün deyildir.

Deməli, Azərbaycana və Ermənistanı olan münasibətlərdə fərqlərin olması təsadüfi deyil. Hər bir şeyin öz konkret səbəbi vardır. Astana sammiti KTMT-Ermənistan münasibətlərində yeni bir dövrün başlanğıcı ola bilərmi? Tamamilə mümkün ssenaridir. Lakin bu yeniləşmənin konkret məzmunu, bizcə, aydın deyil. Şübhə yoxdur ki, KTMT üzvləri öz maraqlarını kənara qoyub rəsmi İrəvanın şıltaqlığı ilə oynamayacaq. Bu təşkilatın seçimi məlumdur. Ermənistan seçim etməlidir. Əgər Ermənistan əvvəlki qaydada qeyri-sabit, təcavüzkar siyasətini davam etdirəcəksə, cəzasını alacaq.

Başqa ssenari ondan ibarətdir ki, Ermənistan işğal etdiyi Azərbaycan torpaqlarını qeyd-şərtsiz azad edir və eyni zamanda, qonşu dövlətlərə olan əsassız ərazi iddialarından birdəfəlik əl çəkir. Bu halda Ermənistan xilas ola bilər. Erməni siyasi liderləri Ermənistanın xilas olmasını istəyirlərmi? Bu suala cavab aydın deyil.

Newtimes.az

Bu gün Ümumdünya Diabet Günüdür

14 noyabr Ümumdünya Diabet Günü kimi qeyd edilir. BMT-nin Baş Məclisinin 2006-cı il dekabrın 20-də qəbul etdiyi qətnaməyə əsasən, Dünya Diabet Günü 2007-ci ildən başlayaraq, BMT-nin rəsmi günü elan edilib. Ümumdünya Diabet Günüün keçirilməsi ilə bağlı təklif 1991-ci ildə Beynəlxalq Diabet Federasiyası və ÜST tərəfindən dünyada diabet hallarının yüksəlməsinin qarşısını almaq məqsədilə irəli sürülüb.

Hər il müxtəlif şüarlar altında keçirilən Ümumdünya Diabet Günüün dəyişilməz amalı belə səsəlir: "Güc birlikdədir!" Bu gündə ictimaiyyət xəstəliyin səbəbləri, simptomları, fəsadları və müalicəsi ilə bağlı məlumatlandırılır, xəstəliyin inkişafının qarşısının alınması yolları araşdırılır.

Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının proqnozlarına görə, 2030-cu ilədək diabetdən dünyasını dəyişənlərin sayı iki dəfə arta bilər. Hesablamalara görə, dünyada hər 10 saniyədə 2 nəfərə şəkərli diabet diaqnozu qoyulur, 1 nəfər isə bu xəstəlikdən dünyasını dəyişir. Müasir dövrimizdə bütün dünyada olduğu kimi, Azərbaycanda da şəkərli diabet xəstəliyinə düşərək olan şəxslərin sayı artır və bu tendensiya davam etməkdədir. Şəkərli diabet xroniki xəstəlik olmaqla yanaşı, böyük xərclər tələb edən, ağır fəsadlarla müşayiət olunan xəstəlikdir. Statistik məlumatlar göstərir ki, təəssüf ki, Azərbaycanda da diabet xəstələrinin sayının artması müşahidə olunur. Məsələn, 2017-ci ildə müalicə-profilaktika müəssisələrinin qeydiyyatında təqribən 243 min diabet xəstəsi olduğu halda, 2018-ci ildə onların sayı 263 min 057 nəfəri ötüb. Bundan əlavə, Azərbaycanda 1654 uşaq bu xəstəlikdən əziyyət çəkir.

Xəstəliyin tarixi qədim olsa da yayılma faizi bugünkü qədər olmamışdır. Bu dəhşətli xəstəlik hər il daha çox insanı əhatə edərək cavanlaşmaqdadır. Azərbaycanda hər yüz nəfərdən ikisi şəkərli diabet xəstəliyindən əziyyət çəkir. Statistikaya nəzər salsaq görürük ki, bu xəstəliyə yoluxanların beş faizə yaxını, yeni 9500 nəfəri 17 yaşınadək olan yeniyetmə və uşaqlardır. Şəkərli diabet xəstəliyinə yoluxanların 20 faizini 18-35 yaş arasında, 40 faizə yaxını 36-50, 33 faizini isə 65 yaşdan yuxarı insanlar təşkil edir.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Sərəncamına əsasən "Şəkərli diabet xəstəliyinə tutulmuş şəxslərə dövlət qayğısı haqqında" Qanuna əsasən, şəkərli diabet xəstəliyinə tutulmuş şəxslərə göstərilən illik tibbi yardımın həcmi genişlənməmişdir. Hazırda bu xəstəlikdən əziyyət çəkən hər bir vətəndaş dövlət tərəfindən inyeksiya vasitələri, insulin və digər şəkərsalıcı dərman preparatları, özünə-nəzarət vasitələri və s. ilə pulsuz olaraq təmin edirlər.

Dünya ölkələrinin çoxunda şəkərli diabet bilavasitə ölüm səbəbləri arasında ürək-damar və onkoloji xəstəliklərdən sonra üçüncü yeri tutur. Bu xəstəlik vaxtında müalicə olunmayanda, vaxtında profilaktiki tədbirlər görülməyində çox ciddi fəsadlar törədir.

2018-ci ildə dövlət proqramı çərçivəsində şəkərli diabet xəstələrinə dərmanların alınmasına ayrılan maliyyə vəsaiti 36 milyon manata çatdırılıb. Azərbaycanda diabetə qarşı mübarizə məqsədilə "2016-2020-ci illər üçün Şəkərli Diabet üzrə Dövlət Proqramı" çərçivəsində şəkərli diabet xəstələrinin vahid elektron registri çərçivəsində məlumat bazasının təkmilləşdirilməsi, xəstəliyin profilaktikası, reabilitasiyası, müalicəsi, xəstələrin dərman preparatları ilə təmini və digər zəruri tədbirlər həyata keçirilir.

Qeyd edək ki, Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə də şəkərli diabet xəstəliyindən əziyyət çəkən uşaqlarla bağlı layihələr də həyata keçirilir. Mövcud olan layihələrlə bağlı aztəminatlı ailələrdən olan şəkərli diabetli olan uşaqlar şpris-qələmdən ibarət Apidra insulin preparatı ilə təmin olunublar. Şəkərli diabet xəstəliyindən əziyyət çəkən uşaqlara qayğı Heydər Əliyev Fondunun fəaliyyətində mühüm yer tutur. Səmərəli tibbi xidmətin təşkilini vacib hesab edən Heydər Əliyev Fondu 2004-cü ildən başlayaraq "Diabetli uşaqlara ən yüksək qayğı" layihəsini davam etdirir. Bundan əlavə, BMT-nin təşəbbüsü ilə 2007-ci ildən etibarən, Heydər Əliyev Fondu Dünya Diabet Kampaniyasına qoşulub. Fondun dəstəyi ilə sosial qayğıya ehtiyacı olan, şəkərli diabet xəstəliyindən əziyyət çəkən uşaqlar üçün psixo-sosial reabilitasiya yay məktəbi də təşkil edilir.

Şəkərli diabet xəstəliyinin profilaktikası, müalicəsi və reabilitasiyası, şəkərli diabetin fəsadlarının profilaktikası məqsədi ilə tibb müəssisələrində təlim məktəbləri şəbəkəsi genişləndirilir. Xəstələr insulin və digər şəkərsalıcı dərman preparatları, özünə-nəzarət vasitələri ilə davamlı təmin edilir. Görülən işlərin davamı olaraq şəkərli diabetə düşərək olmuş uşaq və gənclər üçün yay düşərgələri də təşkil olunur.

ZÜMRÜD BAYRAMOVA

14 noyabr 2018-ci il

Artıq qış yavaş-yavaş “qarı”ya yaxınlaşır. Hava soyuduqca insanları düşündürən əsas məsələlərdən biri istilik, işıq, qaz, su kimi kommunal problemlərdir. Havalar soyuduqca insanların kommunal tələbatlarının artdığını desək yanlışdır. Amma qış fəslində havanın sərt keçməsi nəticəsində kommunal problemlərin yaranma ehtimalının olduğunu nəzərə alaraq aidiyyəti qurumların qış mövsümünə necə hazırlaşdıqlarını onların öz dilindən öyrəndik. İnsanlara kommunal xidmət göstərən müvafiq qurumlar soyuqlara hazırdırmı?

“Qış mövsümündə problem yarada biləcək istilik xətləri dəyişdirilərək yenisi ilə əvəz olunub”

“Azəriqaz” İstehsalat Birliyinin Abonent və Müştəri Xidmətlərinin rəisi Rafiq Əliyev deyir ki, 2018-2019-cu illər payız-qış mövsümünə hazırlıqla əlaqədar “Azəriqaz” ASC tərəfindən təsdiq edilmiş tədbirlər planlarına uyğun olaraq istilik təchizatı obyektlərinin mövcud qazanxana, istilik şəbəkələri, magistral və məhəllədaxili istilik kəmərləri, nəzarət ölçü cihazları və avtomatika, qaz, elektrik, nəqliyyat təsərrüfatları və digər istehsal təyinatlı avadanlıqların mövsümə hazırlanması ilə bağlı tədbirlərin icrası davam etdirilib: “İstilik mövsümünün respublikanın dağ və dağətəyi rayonlarında 1 noyabr tarixindən, digər ərazilərdə, o cümlədən Bakı şəhərində 15 noyabr tarixindən başlanılması və mövsüm ərzində Cəmiyyətə məxsus 550 qazanxana istismar edilməklə 3800 yaşayış binası, o cümlədən 180 mindən artıq mənzil, 290 məktəb, 150 uşaq bağçası, 160 səhiyyə müəssisəsi və 1300-ə yaxın digər sosial və təsərrüfat obyektlərinin istiliklə təmin edilməsi nəzərdə tutulur. Bununla əlaqədar olaraq istilik mövsümündə işləməsi nəzərdə tutulan bütün qazanxana və istilik məntəqələrində nasoslar, elektrik mühərrikləri təmir olunub, qazanlar və istilik mübadilə aparatları mexaniki və kimyəvi üsulla təmizlənilib, nəzarət ölçü cihazlarının və elektrik avadanlıqlarının dəyişdirilməsi və sazlanması həyata keçirilib, magistral və məhəllədaxili istilik xətləri təzyiqlə yoxlanaraq sınaqdan keçirilib və qış mövsümündə problem yarada biləcək istilik xətləri dəyişdirilərək yenisi ilə əvəz olunmuş, qazanxanalar ehtiyat qazan və nasoslarla təmin edilib”.

Xidmət rəisi qeyd edib ki, tədbirlər planına əsasən 550 qazanxana və 90 istilik məntəqəsi kompleks yoxlanılıb, 564 odluq təmir olunub, 700 ədəd qazan aqreqatı əsaslı və cari təmir olunub, qazanların 27425 m ekran boruları və konvektiv hissələri dəyişdirilib, 1100 ədəd qazan mexaniki və kimyəvi üsullarla təmizlənilib, qazanlarda 1210 m2 izolyasiya örtüyü təmir olunub: “İstilik şəbəkələrinin 20710 ədəd siyirtmə və ventil təftiş olu-

nub, onlardan 9750 ədədi əsaslı və cari təmir olunub, 705 ədədi isə yenisi ilə əvəz olunub. Magistral və məhəllədaxili istilik xətlərində 14870 m2 istilik örtük qatı, qazanxana və istilik məntəqələrində 12500 m2 dam örtüyü təmir edilib. Bundan başqa 595 ədəd kimyəvi su yumşaltma qurğuları işə hazırlanaraq tənzimlənib və Na-kationit süzgeçlərində 31 ton kationit materialları dəyişdirilib”.

R.Əliyev söyləyib ki, istilik təchizatı sistemində ən vacib sahələrdən birinin magistral istilik xətləri olduğu nəzərə alınaraq 2018-2019-cu illər istilik mövsümünə hazırlıq tədbirləri çərçivəsində bu sahədə də əhəmiyyətli işlər görüldü: “Belə ki, 974 km istilik xətləri yuyulub və hidravlik təzyiqlə yoxlanılıb, 30.5 km məhəllədaxili və magistral istilik xətləri əsaslı təmir olunub, 675 km istilik kəməri təmirdən sonra hidravlik təzyi-

qə yoxlanılıb. Bundan başqa 1880 ədəd qoruyucu klapan və 2280 ədəd əks klapan, 465 ədəd ehtiyat su çəni təftiş və təmir olunub, 3080 ədəd çirkütan təmizlənilib və 1154 ədəd qaz təsərrüfatı təftiş olunaraq 104 km qaz xətti yoxlanılıb. Hazırda payız-qış mövsümünə hazırlıqla əlaqədar tədbirlər davam etdirilir. Eyni zamanda bildirik ki, payız qış mövsümünün yaxınlaşması ilə əlaqədar istehlakçılar tərəfindən də yaşayış binaları, mənzillər və sosial obyektlərdə enerji qoruyucu tədbirlər görülməli, binaların ümumi istifadədə olunan hissələrində, pilləkən qəfəslərində və digər yerlərdə qapı və pəncərələrdən istilik itkilərin qarşısının alınması üçün müəyyən işlər görülməli, binadaxili və mənzil daxili istilik sistemləri təkrar yoxlanılmalı, istilik sistemlərində yaranmış su sızmaları və axıntılar dərhal aradan qaldırılmalı, əvvəlki mövsümdə istilikvermə qabiliyyəti zəif olan qızdırıcı cihazlar yuyularaq təmizlənməli və ya yenisi ilə əvəz olunmalı, köhnə polad borulardan olan dik dayaqlarda tutulma halları müşahidə olunduğu zaman həmin dik dayaqqlar yenisi ilə əvəz olunmalıdır”.

“Mövsümlə əlaqədar

tələbat artdıqca, qazın verilişi də artırılacaq”

“Azəriqaz” İstehsalat Birliyinin mətbuat xidmətinin rəhbəri İbrahim Kərbalayev deyir ki, 2018-2019-cu ilin payız-qış mövsümündə Azəriqaz İB tərəfindən tədbirlər proqramı işlənilib hazırlanıb: “Tərtib edilən tədbirlər proqramına uyğun olaraq işlərin icrasına bu ilin may ayından etibarən başlanılıb və artıq payız-qış mövsümü ilə bağlı görülən işlər yekunlaşdırılıb. Bu müddət ərzində 108.12 kilometr uzunluğunda qaz kəməri dayaqqları üzərinə qaldırılıb, yenidən rənglənilib. Qaz xətləri üzərində 560 ədəd qaz tənzimləyici, 576 ədəd siyirtmə yenisi ilə əvəz olunub. Ötən illərdə olduğu kimi 2018-ci ilin 10 ayı ərzində əhalinin və digər qeyri-əhali istehsalçılarına normal və təhlükəsiz qaz

qazlaşdırılaraq təbii qazla təmin edilib: “Yeni qazlaşdırılan yaşayış sahələrində qaz şəbəkəsinin quraşdırılmasında bir pilləli tənzimləmə sistemi tətbiq edilir ki, bu da hər bir abonentin fərdi qaz tənzimləyicidən istifadə etməsinə və istehlakçıya ötürülən qazın sabit rejimdə saxlanmasına zəmin yaradır. İşlər hazırda da tərəfimizdən davam etdirilir”.

İ.Kərbalayev deyir ki, qış aylarında yayla müqayisədə qaza olan tələbat daha da artıq olur: “Havaların soyuması təbii qaza olan tələbatı artırır. Yaxı aylarında ümumi sərfiyat 5-10 milyon kub metr arasında dəyişirsə, artıq havalar soyuduqca, şaxtalı günlərdə 30 milyon kub metri ötür. Ümumiyyətlə, “Azəriqaz” İstehsalat Birliyi tərəfindən təbii qaz tələbatına uyğun təmin edilir. Tələbat artdıqca, təbii qazın verilişi də tərəfimizdən artırılacaq. Birliyin 8 regional Qaz İstismar İdarələri, Bakı şəhəri üzrə Səbail, Nəsimi, Xətai,

təchizatının təmin olunması, yaşayış məntəqələrinin qazlaşması, qaz təminatının bərpası, qaz təchizatı şəbəkəsinin əsaslı təmiri kimi məsələlərə xüsusi diqqət yetirilib. İstehlakçıların qaz təchizatının yaxşılaşdırılması, şəbəkənin qaz nəql etmə imkanının artırılması və yaşayış məntəqələrinin qazlaşdırılması üçün birlik tərəfindən 2018-ci ilin ötən dövrü ərzində 2848 kilometr yeni qaz kəmərləri quraşdırılıb. Qaz kəmərləri şəbəkəsinin təhlükəsiz və normal rejimdə istismarının təmin edilməsi üçün isə 208.8 km qaz kəməri əsaslı təmir edilib”.

Qurum sözçüsü söyləyib ki, aparılan tikinti quraşdırma işləri nəticəsində Ağstafa, Ağcabədi, Ağsu, İsmayılı, ümumilikdə 29 inzibati rayon üzrə 99 yaşayış məntəqəsi

Nizami və digər rayonları əhatə edən Regional Qaz Departamenti fəaliyyət göstərir”.

Mətbuat xidmətinin rəhbəri qeyd edib ki, “Azəriqaz” İstehsalat Birliyinin Təmir Tikinti İdarəsi payız-qış mövsümünə hazırlıqla bağlı işçi qüvvəsi, lazımı alət, avadanlıq, maşın mexanizmləri ilə tam şəkildə təmin edilib: “Bununla da havaların kəskin şəkildə soyuması nəticəsində xətlərdə hər hansı qıza yaranarsa, o zaman dərhal müdaxilə etmək, yaranan çatışmazlıqları aradan qaldırmaq mümkün olacaq. O cümlədən “Azəriqaz” İstehsalat Birliyinin 104 və 185 nömrəli Çağrı Mərkəzi həftənin 7 gününü 24 saat ərzində fasiləsiz olaraq fəaliyyət göstərir. Daxili olan müraciətlər hansı rayondan daxil olubsa, operativliyi təmin etmək məqsədilə həmin rayona elektron qaydada göndərilir. Əməkdaşlarımız çağırış olan ərazilərə gedərək məsələnin həlli ilə məşğul olaraq, problemin həlli istiqamətində məlumat verirlər”.

“Qış aylarında istehlakçılar keyfiyyətli elektrik enerjisi ilə təchiz olunacaqlar”

Kommunal xidmət göstərən qurumlar qışa hazırdırmı?

"Azərişiq" ASC-nin mətbuat xidmətinin rəhbəri Tanrıverdi Mustafayev bildirib ki, qurumun əsas missiyası 24 saat ərzində hər bir abonentin keyfiyyətli elektrik enerjisi ilə təchizatıdır: "2018-2019-cu ilin payız-qış mövsümü əvvəlki illərdən yaxşı mənada fərqlənəcək. Son illərdə apardığımız yenidənqurma, əsaslı təmir-tikinti işləri bunu deməyə əsas verir. Xüsusilə də dağ və dağətəyi rayonlarda hava şəraitinin sət keçməsi ehtimalı ilə əlaqədar əlavə mal-materiallarımız, avadanlıqlarımız, maşın-mexanizmlərimiz var, ehtiyatımız böyükdür. Hazırda bütün yarımstansiyalarımızda cari təmir işləri başa çatdırılır. Elektrik Şəbəkələri hava şəraitinin şıltaqlığı nəticəsində hər hansı qəza baş verərsə, həmin qəzaların operativ aradan qaldırılmasına tam hazırdır. 24 saat "Çağrı Mərkəzi" fəaliyyət göstərir və Abonentlər 199 nömrəsinə zəng edərək problemlərini rahat şəkildə çatdırı bilərlər".

Qurum sözcüsü söyləyib ki, ötən 12 ildə "Azərişiq" ASC-nin balansındakı paylayıcı elektrik şəbəkələrində 54 ədəd yeni 110 kV-luq yarımstansiyalar inşa edilib: "Yeni inşa edilmiş 35 kV-luq yarımstansiyaların sayı isə 163-ə çatır. 2006-2018-ci illərdə 5322 transformator və komplekt transformator məntəqəsi inşa olunub. 759580 dayaq quraşdırılıb, 47650 kilometr uzunluğunda müxtəlif gərginlikli hava və kabel xətti çəkilib. Silsilə və kompleks tədbirlər hesabına "Azərişiq" ASC-nin regional elektrik şəbəkələrində texniki itkilər 2018-ci ilin 9 ayının yekununa görə 10%-ə endirilib. Respublika üzrə elektrik şəbəkələrinin qoyuluş gücü "Azərişiq" ASC-nin yarandığı 2015-ci ilin əvvəlindəki 9500 meqavoltampərdən 2018-ci ilin sonuna bu göstərici 12900 meqavoltampərə çatdırılacaq".

T.Mustafayev qeyd edib ki, Bakı şəhərinin elektrik şəbəkələrində irimiqyaslı yenidənqurma işləri aparılmaqla yeni güc mərkəzləri yaradılıb, elektrik enerjisi itkilərinin azaldılması, enerji haqlarının vaxtında və tam şəkildə yığılması üçün təşkilati və texniki islahatlar aparılıb, beynəlxalq standartlara uyğun 110 və 35 kV-luq dairəvi elektrik təchizatı sxemləri yaradılıb, yeni 110;35;10;6 və 0,4 kV-luq elektrik şəbəkələri infrastrukturunu yaradılib: "Şəhərin paylayıcı elektrik şəbəkəsinin normalara uyğun istismarının təşkil, qorunub saxlanması, gözlənilən inkişafa uyğun artan elektrik güclərinin qarşılınması üçün lazımı texniki tədbirlərin, yeni mövcud köhnəlmiş şəbəkənin yenilənməsi, genişləndirilməsi, yeni güc mərkəzlərinin, 110 və 35 kV-luq dairəvi elektrik təchizat sxemlərinin yaradılması, qəza hallarında ope-

rativliyin yüksəlməsi və dayanıqlı elektrik enerjisi təminatının yaradılması üçün 24 ədəd 110 kV-luq, 86 ədəd 35 kV-luq, 2062 ədəd 10-6 kV-luq YS inşa edilib, 29400 km müxtəlif gərginlikli elektrik veriliş xətləri çəkilib. "Azərişiq" ASC tərəfindən regionlarda 26 ədəd 110 kV-luq, 64 ədəd 35 kV-luq, 3260 ədəd 10-6 kV-luq yarımstansiyalar inşa edilib, 17725 km müxtəlif gərginlikli elektrik veriliş xətləri çəkilib. Bütün bunlar əsas verir ki, cari payız-qış mövsümü ərzində "Azərişiq" ASC-nin istehlakçılara göstərdiyi xidmətin səviyyəsi əvvəlki illərdən fərqlənəcək. Abonentlərimizin elektrik enerjisi ilə təchizatında heç bir problem olmayacaq, tələbat tamamilə ödəniləcək".

"Su anbarları ən şaxtılı günlərdə belə istismara tam şəkildə hazırdır"

"Azərsu" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin mətbuat xidməti və ictimai əlaqələr şöbəsinin rəhbəri Anar Cəbrayılı bildirib ki, "Azərsu" tərəfindən mövsümlə əlaqədar olaraq payız aylarından başlayaraq mərkəzi kollektor, kanalizasiya xətləri, mövcud yağış daşıyıcı xətləri, yağış barmaqların, təmizləyici qurğular, təxliyə xətlərinin monitorinqi aparılır: "Mövsümə hazır olmaq üçün bu sahədə mövcud çatışmazlıq və problemləri tam aradan qaldırılmasına çalışırıq. Qış aylarında əsas problemlərdən biri havanın şaxtılı olması ilə bağlıdır. Belə ki, şaxtılı günlərdə xüsusilə də fərdi evlərdə su xətlərinin donması ilə bağlı problemlər yaranır. İnsanlar bizə müraciət edərək suyun gəlməməsindən şikayət edirlər. "Azərsu" təmir xətt sahiblərinə və eləcə də sayğaclarla əlaqədar vətəndaşlara onların qorunması ilə bağlı tövsiyələrini verir. Əgər

fərdi evlərdə şaxtılı havada su sayğacı donub partlayarsa, o zaman sayğacla həmin şəxslərin öz maliyyə hesabına dəyişdirilir. Sayğacla əhaliyə pulsuz verilir. Amma donurma zamanı onların sıradan çıxmasına görə fərdi ev sahibləri məsuliyyət daşıyır".

Şöbə müdiri söyləyib ki, ASC qışa bir neçə ay bundan öncədən hazırdır: "Bakı və ətraf ərazilərdə ASC tərəfindən 3 yeni - Bayıl-Bibiheybət-Lökbatan, Həsən Əliyev küçəsində 4 kilometrli əhatə edən, Novxanı-Sumqayıt kollektorları tikilib. Köhnə kollektorlarda monitorinqlər aparılır, təmir işləri həyata keçirilir. Kollektorlar xüsusi robotlarla yoxlanılaraq, böyük məişət tullantıla-

rından təmizlənilib və bu xətlərin ötürücülük qabiliyyətləri 100 faizə çatdırılıb. Elə yerlər var idi ki, orada ötürücülük qabiliyyəti 30 faizə qədər azalmışdı. Bu işlər nəticəsində mərkəzi kollektor xətlərindən 12 min kub metr bərk məişət tullantıları çıxarılib. Bu tullantıların arasından soyuducu, maşın təkəri, heyvan dərisi, heyvan başı, qum, çinçil və digərləri olub. Eyni zamanda qurum

tərəfindən Xocəsən- Binəqədi-Xırdalan, Dərnəgül-Hövsan-Qaraçuxur istiqamətində mövcud olan kollektorlarda işlər həyata keçirilir. Orada tikinti işlərinin bir hissəsi həyata keçirilib və investisiya ayrıldıqca işlər davam etdirilir".

A.Cəbrayılı qeyd edib ki, Azərbaycan hökumətinin və Koreya İxrac-İdxal Bankının birgə maliyyələşdirdiyi "Pirşağı Tullantı Səmizləyici Qurğusu" layihəsi çərçivəsində Sabunçu rayonunun Pirşağı qəsəbəsi yaxınlığında məhsuldarlığı sutkada 40 min kub metr olan tullantı su təmizləyici qurğunun tikintisi intensiv qaydada davam etdirilir: "Burada işlərin demək olar ki, 50 faizi icra edilib. Növbəti ildə işlərin tam yekunlaşdırılması nəzərdə tutulur".

Mətbuat xidməti əlavə edib ki, "Azərsu"-nun anbarlarının bütün xətləri mövsümlə əlaqədar olaraq ən şaxtılı günlərdə belə istismara tam şəkildə hazırdır.

Nailə Məhərrəmovə

"Avropa Parlamentinin etik məsələlərə məsul komitələri deputat Eleni Teoxarusun fəaliyyətini araşdırmalıdır"

Bu günlərdə kütləvi informasiya vasitələrində Avropa Parlamentinin üzvü Eleni Teoxarusun Albaniyada arzuolunmaz şəxs elan edilməsi ilə bağlı məlumat yayılıb. Həmin deputatın Azərbaycanda da arzuolunmaz şəxs olduğunu nəzərə alaraq AZƏRTAC Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətinin rəhbəri vəzifəsini icra edən Leyla Abdullayevanın məsələyə münasibətini öyrənilib.

Leyla Abdullayeva deyib: "Bildiyiniz kimi, Avropa Parlamentinin Kiprdən olan üzvü E. Teoxarus ölkəmizin işğal edilmiş ərazilərinə qanunsuz səfərlər edərək Azərbaycan qanunvericiliyini, o cümlədən beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərini kobud şəkildə pozduğu üçün ölkəmizə girişi arzuolunmayan şəxslər siyahısına daxil edilib və Azərbaycan Respublikası Baş Prokurorluğunda Cinayət Məcəlləsinin müvafiq maddələri üzrə ona qarşı iş açılıb. Qeyd olunan deputatın Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə qarşı fəaliyyəti, erməni lobbisinin sifarişli ilə ölkəmizin işğal edilmiş ərazilərində yaradılmış qondarma separatçı rejimi təşviq edən fəaliyyəti dəfələrlə tərəfimizdən ifşa edilib. Bu baxımdan onun adının növbəti belə bir halda hallanması təəccüb doğurmur. Ekstremist və qatı millətçi baxışlara sahib olan bu siyasətçinin Albaniya Respublikasının ərazi bütövlüyünə qarşı bəyanatları və bu ölkədə konstitusiyaya qaydasını pozmağa yönəlmiş cəhdləri Albaniya tərəfinin tamamilə haqlı qərarı ilə nəticələnib və Avropa Parlamentinin sözügedən üzvü növbəti bir ölkədə arzuolunmaz şəxs elan edilib. Hesab edirik ki, bu deputatın fəaliyyəti Avropa Parlamentinin etik məsələlərə məsul komitələri tərəfindən araşdırılmalıdır".

Ölkə üzrə pambıq tədarükü 210 min tona yaxınlaşıb

Noyabrın 13-dək ölkə üzrə pambıq qəbulu məntəqələrinə 209 min 368 ton məhsul təhvil verilib. Dövlət Statistika Komitəsindən AZƏRTAC-a bildirləb ki, ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 20,4 faiz çox pambıq tədarük olunub.

Ən çox pambıq tədarük edən beş rayonun sırasına Saatlı (15 min 815 hektardan 27 min 575 ton), Bərdə (9 min 630 hektardan 22 min 544 ton), Ağcabədi (10 min hektardan 21 min 541 ton), Biləsuvar (12 min hektardan 19 min 900 ton) və Beyləqan (9 min 560 hektardan 19 min 615 ton) daxildir. Məhsul yığımını davam edir. Son illər qeyri-neft sektorunun inkişaf etdirilməsi ilə bağlı görülən tədbirlər çərçivəsində ənənəvi kənd təsərrüfatı sahələrinin, o cümlədən pambıqçılığın inkişafı ön plana keçib, bu sahəyə dövlət dəstəyi artırılıb. 2015-ci ildə 18 min hektarda çiyid səpilməmiş, 35 min ton məhsul yığılmışdısa, 2016-cı ildə əkin sahəsi 51 min hektara, tədarük 89 min tona çatdırılmışdı. 2017-ci ildə pambıq tarlalarının sahəsi 136 min hektarı ötmüş, məhsul yığımını 2016-cı ilə nisbətən 2,3 dəfə artmışdı. 2018-ci ildə isə 22 rayonda 132 min 512 hektar pambıq ekilib və 260 min ton məhsul götürülməsi proqnozlaşdırılır.

yini

Zamanın çağırışları:

Qarabağ

Azərbaycanındır

Erməni ictimaiyyəti bu çağırışla Paşinyana istefa yolunu göstərir

Gözəl bir deyim var: tarixi həqiqətləri inkar etdikdə, reallığı hissi itirilir. Bu, həqiqətdən də, belədir. Bu gün Ermənistanın küçə "demokrati" Nikol Paşinyan əsassız ittihamlarla çıxış etməklə, yalan və əsassız iddialar irəli sürməyə verdiş etdiyi üçün rusların ermənilərə, daha doğrusu, Serj Sarkisyanın Ermənistanın dövlət başçısı olduğu zaman ona "it quyruğu" adı bu gün Paşinyana da aid olması ilə bəzişməli olmalıdır.

Bu yerdə bir məqamı da xatırlatmaq yerinə düşər: "yalan ayaq tutar, yeriməz". Nikol Paşinyan hansı formada yalan danışsa da, yenə də həqiqət üzə çıxır. Hətta Ermənistan Rusiyanın forpostu olsa belə, artıq işğalçı ölkənin iyrenc və çirkin yalanlarından bezərək həqiqəti birbaşa efişdə belə səsləndirilir, politoloqlar hər şeyi açıq-aydın deyir. Çünki Ermənistan qeyri-konstruktiv mövqə tutması ilə yanaşı, həm də ATƏT-in Minsk Qrupunun səmərəsiz fəaliyyəti nəticəsində Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münahiqəsinin həllində heç bir irəliləyiş olmayan növbəti bir ili də uğursuz başa vurmaqdadır. Erməni xalqı artıq qan içən Serj Sarkisyanın, onun ardınca Nikol Paşinyanın işğalçı siyasətindən boğaza yığılaraq, "Ya ölüm, ya olum" dilemması qarşısında qaldığını bildirir. Həmçinin, Dağlıq Qarabağ uğrunda aparılan müharibənin mənasız olduğunu və bu yolda Ermənistanın işğalçı niyyətindən əl çəkməsinin vacibliyini deyirlər.

Georgi Vanyan: "Erməni xalqı Ermənistanı işğalçı ölkə, Azərbaycanın haqlı mövqeyini dərk edir"

Erməni hüquq-müdafiəçisi Georgi Vanyan Ermənistanın işğalçı ölkə olduğunu, Azərbaycanın haqlı mövqeyini müdafiə etdi-

bildirib: "Təəssüf ki, nə hökumətlərin, nə də dünya ictimaiyyətinin konfliktin həllində heç bir marağı yoxdur. Bizim xalqların daxilində nə isə dəyişməlidir. Gərək, daxilə yeni proses, mədəni inqilab, beyinlərin inqilabı başlasın. Ancaq nə qədər ki, Sarkisyan, Nikol Paşinyan kimilər işğalçılıq siyasəti aparırlar, bu, mümkün olmayacaq. Dekabrda keçiriləcək növbədənəkar seçkilərdə erməni xalqı başlarını işlətməlidir".

Ermənistanı işğalçı ölkə kimi tanıyan və hakimiyyətə gələnləri günahlandıran daha bir erməni insan haqları və azadlıqlarının müdafiəsi təşkilatının rəhbəri, keçmiş siyasi məhbus və hüquq müdafiəçisi Vardan Arutunyan ölkədə yaranmış bu ağır durumda Sarkisyanın uğursuz xarici və daxili siyasəti nəticəsində baş verdiyini bildirib: "Dağlıq Qarabağ Azərbaycanın tərkib hissəsi olub, yenidən Azərbaycana qaytarılmalıdır. Bu müharibənin davam etməsi Ermənistanı və erməni xalqını çox geri qoyur".

Bir faktı da qeyd edək ki, Vardan Arutunyan Ermənistan hakimiyyətini birbaşa tənqid etdiyi üçün dəfələrlə təyziqlərə məruz qalıb. Erməni hüquqşünası, hətta o, Prezident İlham Əliyevə müraciət edərək, Azərbaycan vətəndaşı olmaq istəyərsə də, ermənilər buna imkan verməyib.

İqor Muradyan: "Ermənistan hakimiyyətinin bizə məxsus olmayan torpaqları geri qaytarmaq istəyib-istəməməsi ilə bağlı sual artıq qapanıb"

Siyasi şərhçi İqor Muradyan isə Ermənistanın işğal etdiyi torpaqları qaytarmaqdan başqa yolu olmadığını deyir: "Uzun illər ərzində ardıcıl olaraq Qarabağın qaytarılması planını müzakirə etdikdən sonra onu qay-

tarmamaq qeyri-mümkündür. Müasir dünyada bu, mümkün deyil".

İ.Muradyan Ermənistan parlamentinin vitse-spikeri, hakim Respublika Partiyasının təmsilçisi Ermine Naqdalyanın Dağlıq Qarabağ ətrafındakı torpaqların Azərbaycana məxsus olması və yaxın zamanlarda qaytarılacağı barədə səsləndirdiyi ifadəni də xatırladı: "Ermənistanın indiki və keçmiş hakimiyyəti dəfələrlə xatırladıblar arın Qarabağın torpaqları bizə məxsus deyil. Görünür, əraziləri qaytarmaq üçün daha əlverişli vəziyyətin təqdim olunmasını gözləyiblər. Ermənistan hakimiyyətinin bizə məxsus olmayan torpaqları geri qaytarmaq istəyib-istəməməsi ilə bağlı sual artıq qapanıb".

İveta Mukuçyan: "Dağlıq Qarabağ Azərbaycana məxsusdur"

Erməni eksperti İveta Mukuçyan isə Dağlıq Qarabağ Azərbaycana məxsus olduğunu bildirib: "Dağlıq Qarabağın Azərbaycana məxsusdur, amma bu, Ermənistanda ikinci demokratiyadır".

Beləliklə, bütün bunlar bir daha sübut edir ki, Ermənistan hökuməti 27 ildə siyasi böhran və qeyri-müəyyən "islahatlar" yolunda olub və qarşıdakı 2019-cu ilə də işğalçı ölkənin bundan sonra da islahatlar aparmaq gücündə olmadığını bir daha təsdiqləyir. Artıq erməni xalqı onu da anlayır ki, Dağlıq Qarabağ Azərbaycana məxsusdur. Eyni zamanda onu da anlayır ki, Azərbaycanın güclü Lideri və sarsılmaz ordusu var. Çünki güclü ordu ilə güclü dövlət anlayışı vəhdət təşkil edir. Ali Baş Komandan, ölkə Prezidentinin bildirdiyi kimi: "Nə qədər ki, Ermənistan bu tərribatçı əməllərdən əl çəkməyəcək, Azərbaycan Ordusu onları bundan sonra da cəzalandıracaq".

Sosial şəbəkələr şəxsiyyətin deqradasiyasına səbəb olur

Alimlər müəyyən ediblər ki, sosial şəbəkələrdən həddindən artıq istifadə edənlər, xüsusən müxtəlif şəkillər və şəfqi yerləşdirənlər narsissizmin inkişafı problemi ilə qarşılaşır. "The Daily Mail" qeyd edir ki, Suonsi və Milan universitetlərinin əməkdaşları bu nəticəyə gəliblər. AZƏRTAC xarici KİV-lərə istinadla xəbər verir ki, ekspertlər dörd ay ərzində 18-34 yaş arasında olan 74 insanın xarakterindəki dəyişikliyi və onların sosial şəbəkələrdən istifadə tezliyini araşdırıblar. Məlum olub ki, sosial şəbəkələrdən həddindən çox istifadə bu insanların 25 faizinin xasiyyətinə narsissist keyfiyyətlər formalaşdırıb.

Narsissizm, öz növbəsində, öz hüquqları və başqalarını öz maraqları üçün istifadə etməklə bağlı eksqibisionizm, xüsusi destruktiv etiqad problemləri yaradır. Maraqlıdır ki, mənfi effektlər yalnız öz rəsmlərini yerləşdirən istifadəçilərdə rast gəlinir. Narsissizm sindromu gücləndikdən sonra isə bu insanlar daha çox statuslar yerləşdirməyə başlayırlar. Bir nəfər istisna olmaqla bütün könüllülər sosial şəbəkə istifadəçiləri olub. Onlar orta hesabla 3 saatını bu məşğuliyyətə sərf ediblər. Bəziləri isə hər gün 8 saatını sosial şəbəkələrdə keçiriblər. Onların üçdəikisi bu şəbəkələrdən fotosəkil yerləşdirmək üçün istifadə edib.

Tatlısə

600 min dollarlıq dələduzluq

Məşhur müğənni İbrahim Tatlısə ona keyfiyyətsiz təyyarə satan "Tarkim" hava yolları şirkətinin rəhbəri İbrahim Fərrux Bayandur haqqında məhkəmə davası açıb.

XəzərXəbər teleqraf.com-a istinadən bildirir ki, müğənni FETÖ-yə yaxın olduğu deyilən İbrahim Fərrux Bayandurun ona köhnə təyyarə satdığını və bu yolla 600 min dollar zərəre düşdüyünü bildirib.

Tatlısə qeyd edib ki, pilot tərəfindən aldadılıb və təyyarə almaq qərarını verib. Onun dediyinə görə, pilot əvvəllər İbrahim Fərrux Bayandurun şirkətində işlədiyi üçün onu bu şirkətə istiqamətləndirib. Təyyarəni aldıqdan sonra Tatlısə onu Almaniyağa göndərərək baxışdan keçirdib. Bu zaman bəlli olub ki, təyyarə problemlidir və bilərəkdən ona qarşı dələduzluq edilib.

ELAN

ADPU-nun 1807 B qrup tələbəsi Həsənli Fidan Rasim qızının adına verilmiş Məktəbəqədər təhsil ixtisası üzrə tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

***

Cəfərov Yəhya Qurban oğlu və Cəfərova Lalə Məmmədqulu qızına məxsus Azərbaycan Respublikası Torpağın mülkiyyətə verilməsinə dair JN-262 A, kod 80518018 şəhadətnamə itdiyi üçün etibarsız sayılır.

***

Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin Texniki İntinventarlaşdırma və Mülkiyyət Hüquqlarının Qeydiyyatı İdarəsi tərəfindən 02.07.2002-ci il tarixdə Sabunçu rayonu I Zabrat qəsəbəsi, N.Nərimanov küçəsindəki 23 saylı binanın 78 sayılı mənzilinin sahibi İbrahimov Möhbəbbət Hüseyn oğluna verilmiş OM seriyalı, 119128 nömrəli Qeydiyyat vəsiqəsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

***

Əhmədov Elnur Ural oğlunun adına Naxçıvan Muxtar Respublikası Baş Dövlət Yol Polisi tərəfindən verilmiş sürücülük vəsiqəsi, 90 BE 788 AZ dövlət nömrə nişanlı (Hüseynov Ceyhun Dilqəm oğlunun adına), avtomobilin texniki pasportu, həmin maşını idarə etmək üçün etibarnamə, Daxili İşlər Nazirliyi Baş Pasport Qeydiyyatı və Miqrasiya İdarəsi tərəfindən verilən xarici pasport (Ümumvətəndaş pasportu) itdiyi üçün etibarsız sayılır.

BAŞSAĞLIĞI

"Səs" Media Qrupu adından Bəhruz Quliyev YAP Mərkəzi Aparatının məsul işçisi Rəfael Gülməmmədova atası

Şirməmməd müəllimin

vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Allah rəhmət eləsin.

***

YAP Qazax rayon təşkilatı YAP Mərkəzi Aparatının məsul işçisi Rəfael Gülməmmədova atası

Şirməmməd müəllimin

vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Allah rəhmət eləsin.

SƏS

Son səhifə

14 noyabr

Karateçilər dünyada 3 medal qazanıblar

Azərbaycan karateçiləri İspaniyanın paytaxtı Madriddə 24-cü dünya çempionatında uğurlu nəticə əldə ediblər. SİA-nın məlumatına görə, idmançılarımız yarışda bir qızıl, bir gümüş və bir bürünc medalla başa vurublar. İrina Zaretskanın (-68 kq) çempionluğu və Rafael Ağayevin (-75 kq) bürünc medal qazanması Azərbaycanı 140 ölkə arasında 7-ci pilləyə yüksəltdi. Kişilərdən ibarət milli komandamız isə yaponiyalı idmançılarla bürünc medal uğrunda həllədiçi görüşü 2:2 hesabı ilə başa vursa da, 4 xal fərqi ilə geridə qalaraq mükafat şansını əldən verib.

Dünya çempionatının rekord sayda iştirakçıları arasında 27 ölkə idmançısı medala sahib ola bilib. Karateçilərimiz bu nəticə ilə ham dünya reyting cədvəlində irəliləyib, həm də Tokio Olimpiadasına lisenziya verən reyting xallarını artırıblar.

Daha bir idmançımız Sahib Əhədov para-karate üzrə dünya çempionatının finalına yüksəlsə də, yapon rəqibindən 0,9 xal geri qalaraq gümüş medala layiq görülüb. Bu yarışda isə Azərbaycan 33 ölkə arasında 8-ci nəticə göstərib. Para-karate yarışlarında 11 ölkə idmançısı medal qazana bilib. Yarışın hakimləri arasında yeganə təmsilçimiz, beynəlxalq hakim Cahangir Babayevə etimad göstərilərək final görüşlərini də idarə etmək həvalə olunub.

Solari son 89 ildə "Real"da ən yaxşı nəticə göstərib

Madridin "Real" futbol klubunun baş məşqçisi vəzifəsini icra edən Santyaqo Solari bu klubda son 89 ildə ən yaxşı debüt nümayiş etdirib. "Kral klubu" Solarinin rəhbərliyi ilə keçirdiyi ilk 4 matçda topları fərqi 15-2 olmaqla 4 qələbə qazanıb. Bu, 1929-cu ildən bəri yeni məşqçi zamanı klubun ən yaxşı nəticəsidir.

Solari "Real"a oktyabrın 29-dan başçılıq edir. Madrid klubu onun rəhbərliyi ilə İspaniya Kubokunda "Melilla" (4:0), Çempionlar Liqasında "Viktoria Plzen" (5:0), həmçinin İspaniya Çempionatında "Valyadolid" (2:0) və "Selta" (4:2) komandalarına qalib gəlib. Xatırladaq ki, "Real"ın baş məşqçisi vəzifəsində Solari istefaya göndərilmiş Xulen Lopeteqanı əvəz edib. Yaxın vaxtlarda Solari Madrid komandasının daimi baş məşqçisi kimi tədiq edilə bilər.

"Yuventus" 18 yaşlı futbolçu üçün 80 milyon avro ödəməyə hazırdır

Dortmundun "Borussiya" klubunun yarım müdafiəçisi Jadon Sanço "Yuventus"un maraq dairəsindədir. "Footballhd.ru" portalı xəbər verir ki, "Yuventus" yarım müdafiəçini transfer etmək üçün 80 milyon avro ödəməyə hazırdır. On səkkiz yaşlı orta sahə oyunçusu isə "Mançester Siti"yə keçməklə maraqlanır. Xatırladaq ki, bir müddət əvvəl İngiltərəli futbolçu 2022-ci ilədək "Borussiya" klubunda qalması ilə bağlı yeni müqavilə imzalayıb.

Vəli Qasimovun 50 illik yubileyinə həsr olunmuş yoldaşlıq oyunu keçiriləcək

Azərbaycan futbolunun istedadlı nümayəndələrindən biri, zəngin futbolçu karyerasına malik, Ukrayna, Rusiya, İspaniya və Portuqaliyada uğurlu legioner həyatı keçirən Vəli Qasimovun 50 illik yubileyinə həsr olunmuş yoldaşlıq oyunu keçiriləcək. Yoldaşlıq oyununda Azərbaycan futbol veteranları vaxtilə Vəli Qasimovla müxtəlif ölkələrdə və klublarda çiyin-çiyinə çıxış etmiş əcnəbi veteran futbolçularla üz-üzə gələcəklər.

Yerli veteranlar komandasının baş məşqçisi Kazbek Tuayev, əcnəbilərdən ibarət komandanın çalışdırıcısı isə Valeri Qazzayev olacaq. Qarşılaşma noyabrın 15-də Bayıl stadionunda keçiriləcək. 1992-ci il Rusiya çempionatının bombardiri olan V.Qasimov gələn il Bakıda keçiriləcək UEFA Avropa Liqası turnirinin final qarşılaşmasının səfiri kimi fəaliyyət göstərir.

Baş redaktor:

Bəhruz Quliyev

Baş redaktorun müavinləri:

Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov

Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.

Şəhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az
Tel: 598-33-90 Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin
mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet "Səs" in komputer mərkəzində yığılır, səhifələnir.
"Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunur.
Qəzetdə AzərTAc, SİA və AZADINFORM informasiya
agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur
Tiraj: 5500